

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 13. uri
da umom naslednjega dne ter stane
mesečno po št. D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroka se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilijaja, desno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoštevilni št.
— št. 11787.

Na naročila brez denarja se ne
vrača. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, nedelja 18. junija 1922.

Številka: 136.

Komunistična svoboda v praksi.

Znano je, da komunisti mnogo kri-
če o osvoboditvi zatiranih slojev, o
uničenju »buržoasko« in »kapitalistič-
no« tiranije itd. O tem, da kapital iz-
korišča delavske sloje in da so potreb-
ne socialne reforme, ni nobenega dvo-
ma. V obrambo proti kapitalu pa ima
delavstvo svoje organizacije, ki so tako
močne, da diktirajo kapitalistom ne
samo mezde, ampak tudi delovni čas.
Kljub vsej tiraniji kapitalizma pa ni
nikjer na svetu take tiranije kakor je
v komunistični Rusiji, kjer je človek
samo številka v državnem inventarju.
O svobodi in pravičnosti ni niti govo-
ra. Lenin sam trdi v nekem svojem
spisu, da se je demokracija preživela.
Ljudstvo ima slediti »diktaturo prole-
tarskih interesov«. Te interese pa
predstavljajo — voditelji. Kdor je pro-
ti njim, je proti delavski volji in ga je
treba iztrebiti. Torej isto kakor v sta-
rih teokratskih in aristokratskih dr-
žavah. Leš extrémes se touchent!

Da komunistična intrasigentnost ne
popušta, to nam dokazuje najnovejši
proces proti socialnim revolucionar-
jem v Moskvi. Socialni revolucionarji
stojijo na socialističnem programu, za-
stopajo pa stališče, da bo socialna re-
volucija le tedaj uspešna, če bodo dani
ekonomski in kulturni pogoji. Kmečki
Vašek, kateri ne zna čitati in pisati in
orje z lesenim plugom, ne more postati
nosilec države, ki bi bila boljše kakor
tzv. buržoaska država. Zato je treba
pospeševati razvoj sedanje države in
jo z demokratičnimi reformami pri-
pravljati na socialno revolucijo.

Proti voditeljem ruskih socialnih
revolucionarjev (eserjev), ki so ostali
v Sovdepiji, so nastopili intrasigentni
boljševiki in jih obdolžili, da rovarijo
proti sovjetski državi in proti intere-
som proletarijata. To je z drugimi be-
sedami in v drugih razmerah isto, ka-
kor če madžarski magnati preganjajo
socialiste. Glavni motiv je seveda ta,
da bi se boljševiki radi iznebili ljudi,
ki mislijo nekoliko treznejše kakor fa-
natični Židje in Azijati, ki se tako ra-
di zbirajo okoli »Sovnarkoma«. Mos-
kovski proces je vzbudil po vsem svetu
velikansko zanimanje. Boljševikom je
neljubo, da ga ne morejo popolnoma
zatušati. Socialisti vseh struj iz-
vzemši komuniste so poslali moskov-
ski vladi proteste in memorandum
ter izsilili od nje dovoljenje, da smejo
prisostvovati procesu socialistični za-
stopniki iz drugih držav. Ta kontrola
jim je kajpa, strašno neljuba, ker ne
bodo mogli soditi tako, kakor so hoteli:
namreč s kratkim, inkvizitorskim za-
slišanjem in potem s puško. Obljubili
so celo, da jamčijo za življenje obtože-
nih, sedaj pa jih ta obljuba že peče v
grcu.

Zatekli so se tja, kjer je izvir vse
neumnosti: k nezavednim masam. —
Apelirajo na njihovo proletarsko za-
vestitv. Taki apeli na ljudi, ki nič ne
mislijo, so bili zmeraj uspešni, kadar
državniki niso poznali druge poti iz
zadrega. Tako se na ukaz osrednjega
odbora komunistične stranke vrše po
vseh mestih zborovanja, na katerih se
sprejme famozna resolucija, ki jo na-
vzoči odobre seveda »soglasno« in v
kateri se zahteva smrtna kazen. Stara
Pončij-Pilatova in farizejska praksa!
Boljševiški vodje bodo kazali na ljud-
sko voljo — dasi ni nič na svetu zop-
nejšega kakor tako zlorabljanje ljud-
skega neznanja. Radek, ki je v Berli-
nu podal izjavo, da jamči za nedotak-
ljivost življenja obtoženih soc. revolu-
cionarjev, je zahteval — hoteč se pri-
kupiti pončni družali — njih »uni-
čenje«. Zastopnike inozemskih sociali-

Dr. Sušteršič se vrača v domovino.

Zagreb, 17. junija. (Izv.) Kakor
poroča tukajšnja »Slobodna Tribuna«,
je dobil znani slovenski avstrofiliški
politik in emigrant dr. Sušteršič do-
voljenje za povratek v domovino. Dr.
Sušteršič, čegar ime se je že za časa
Habsburžanov mnogo imenovalo, je
bil vodja slovenske klerikalne stranke
in kot tak persona grata na habsbur-
škem dvoru. Pred kratkim je izdal bro-
šuro, v kateri je razkrinkal vso kleri-

karno politiko in napadel sedanje vod-
stvo stranke. Tudi Gagliardi v svoji
pred kratkim izdani brošuri večkrat
imenuje dr. Sušteršiča. Kakor meni
»Slobodna Tribuna«, bo njegov povra-
tek povzročil v klerikalnih vrstah ve-
liko zmedo. Že sedaj se kažejo v kleri-
kalnem taboru znamenja velike raz-
burjenosti. Sušteršič se baje povrne že
koncem tega meseca.

Posledice razcepitve muslimanov.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Do
včeraj dopoldne ni prišel semkaj še
noben muslimanski poslanec. V Narod-
ni skupščini vlada o postopanju dr.
Spahe različno mnenje. Pričakuje se
prihod Maglajlovičeve skupine, ki bo

podala o položaju natančnejšo sliko.
Govori se, da bo ta skupina ostala v
vladi ter bo dobila v kabinetu svoj re-
sor. Oficijelno se o tem še ni razpravl-
jalo.

Schanzer o razmerju Italije do Rusije.

DKU Rim, 16. junija. V senatu je
izjavil pri razpravi o zunanji politiki
minister za zunanje zadeve Schanzer,
da je uspeh haaške konference odvisen
od sprave z Rusijo. Italija ne bo žrtvo-
vala svoje solidarnosti z drugimi na-
rodi ter se tudi ne bo odpovedala pra-
vičnim garancijam svojih interesov.
Izjavil je nadalje: Mi spoštujemo no-
tranji režim Rusije, ne moremo pa do-

pustiti, da nam Rusija vsili svoja ko-
munistična načela in da negira svoje
obveznosti napram Evropi. Zastopniki
Rusije, ki prosijo Evropo pomoči, si ne
smejo domisljati, da se bo Evropa žrt-
vovala za Rusijo. Obnova Rusije je
odvisna od praktičnega smisla Rusije
same, kakor tudi od tega, če bodo cilji,
ki jih zasleduje Rusija in njene prija-
teljice, prodrli na konferenci v Haagu.

Rusko vprašanje na haaški konferenci.

DKU Haag, 16. junija. Na današ-
nji seji se je po razpravi o sklepih ge-
novske konference sestavila posebna
komisija za ruske zadeve, ki se deli v
tri odseke in sicer za državne dolge,
za zasebno lastnino in za kredite. Po-
svetovanja se popoldne nadaljujejo,

pri čemur se bo določila metoda za te
komisije. Po končani seji odpotuje več
delegatov v domovino, da se posvetuje-
jo s svojimi vladami o sklepih današ-
nje seje. Na prihodnji pondeljkovi seji
se bo končno veljavno sklepalo, ali vla-
de s temi sklepi soglašajo.

—0—

Ukinjenje izrednega stanja v Zagrebu.

Zagreb, 17. junija. (Izvirno.) V
Zagrebu radi zadnjih dogodkov progla-
šeno izredno stanje se namerava tekom
današnjega dne ukiniti. Radi tega
bodo bržkone ostale tudi gostilne in dru-
gi javni lokali do navadne ure odprti.

Pasić potuje v Prago.

Beograd, 17. junija. (Izvirno.) Mi-
nistrski predsednik Pasić namerava te
dni odpotovati v Prago, da podpiše po-
daljšano konvencijo s češkoslovaško dr-
žavo. Spremlja ga tudi vojni minister ge-
neral Hadžić.

Dr. Kumanudi toži ravnatelja Narodne banke.

Beograd, 17. junija. (Izv.) Finan-
čni minister dr. Kumanudi je pri naj-
višjem državnem sodišču vložil tožbo
proti ravnatelju Narodne banke Mar-
koviću radi razžaljeva časti in očitkov,
ki jih je Marković naperil proti mini-
stru Kumanudiju na glavnem zborovan-
ju akcijonarjev Narodne banke.

Poljski slikarji v Jugoslaviji.

Zagreb, 17. junija. (Izv.) Sredi pri-
hodnjega meseca pride v Jugoslavijo
skupina poljskih slikarjev, da slika naše
najlepše kraje. Ta skupina bo potem raz-
stavila svoje slike v kulturnih centrih
Poljske.

Hindenburgova politična potovanja.

Berlin, 16. junija. (Wolff.) V svo-
jem govoru v pruskem deželnem zboru
se je minister Severing dotaknil tudi Hin-
denburgovega potovanja v vzhodno Pru-
sijo in izjavil, da je Hindenburg na zahte-
vo pruske državne vlade nameravana
potovanja iz zunanje in notranje politič-
nih razlogov preložil.

Obsedno stanje v Paragvaju.

Pariz, 16. junija. (Brezlično.) Vsled
zarote proti predsedniku paragvayske
republike je bilo razglašeno čez Para-
guay obsedno stanje.

Pomorska nesreča v Hamburgu.

DKU Hamburg, 16. junija. Dana-
šes se je pripetila v tukajšnjem prista-
nišču velika nesreča. Parnik brazil-
skega Lloydja »Alvarez«, ki je bil tu-
kaj v popravilu, se je pri spuščanju v
morje pogreznil in v par sekundah u-
tonil. Vsi delavci, ki so bili na krovu,
so poskakali v morje; vrtinec, ki ga je
povzročila potapljaljoča ladja, jih je
večinoma potegnil s seboj. Rešilo se jih
je samo 112. Število ponesrečenih še ni
dognano.

Francoski uradniki izgube pasivno volilno pravico.

Pariz, 16. junija. (Izv.) Kakor po-
ročajo, namerava vlada v kratkem
predložiti zbornici osnutek zakona, po
katerem je vsak aktivni uradnik pri
vseh volitvah izključen od izvolitve.
Če je izvoljen, mora podati ostavko na
državno službo predno sprejme man-
dat.

Uspeh ekspedicije na Gaurisanker.

London, 16. junija. (Izv.) Ekspedi-
cija na Mont Everest (Gaurisanker)
je, kakor javlja pred 14 dnevi v Pheri-
Tzong oddana hrzjavka, pod vod-
stvom generala Bruce znova napredova-
la. S pomočjo kisikovih aparatov je
ekspedicija dosegla višino 8268 m, tako
da ji manjka do najvišjega vrha M.
Everesta le še 571 m.

stičnih organizacij skušajo izigrati in
baje organizirajo pogrom proti njim.
Njih osebna svoboda je zelo omejena;
smejo videti samo Potemkinove vasi.
Če bi res nastal kak »incident«, bodo
krivi neodgovorni elementi... Tako se
sovjetski mogotci norčujejo iz uboge-
ga proletarijata.

In to bi naj bili ustvaritelji nove
družbe, novega človeštva, po katerem
hrepene vsi dobri in pravični ljudje!!
Ti patološko-kriminalni tipi, katerim
ni nič na svetu svetega, hočejo odpra-
viti zakonitost stare družbe in jo nado-
mestiti z novimi socialnimi zakoni. —
On, ki si žele zgolj anarhijo, da zlezejo
na površje...

Tako se imajo socialisti med sabo!
Pri nas se cepe in tepejo le na papirju,
ker jih veže pravni red. V Rusiji pa
se uničujejo s puškami in vislicami.
Vse v imenu — »proletarijata«.

Da ne bo kdo mislil, da smo po
»buržoasko« potvorili te vesti, ugotav-
ljamo, da vsi podatki v tem članku po-
tekajo iz proglaša, ki so ga dne 12. t.
m. izdali zastopniki ruske socialno-
demokr. delavske stranke in ruske
stranke socialnih revolucionarjev v
Berlinu.

Tržaško pismo.

Mi Slovenci in sploh Slovani, ima-
mo to slabo lastnost, da ne poznamo
sloge. To je naša najnevarnejša in naj-
trajnejša bolezen, ki je postala tekom
stoletij kronična in se menda ne da več
ozdraviti. Koliko škode nam je že na-
pravil! Ta nesločnost se kaže tako
med našimi narodi, kakor tudi v naro-
dih samih. Vi tam preko meje, ki vas
je srečen slučaj vojnih rezultatov
združil v skupno, svobodno državo Ju-
goslovenov, mesto da bi to državo no-
tranje izpopolnjevali, se med seboj skre-
gate ter podirate še to, kar imate. To-
da vaši spori in vaša nesloga ni tako
nevarna, ker se vrši v lastni hiši. Dru-
gače pa je z nami tu v Julijski Kraji-
ni. Mi živimo v tuji hiši; čeprav so tla,
na katerih se nahajamo, naša tisočlet-
na last, je država, kateri pripadamo,
nam povsem tuja. Njeni interesi se ne
krijejo z našimi, naši eventualni uspe-
hi so njej v škodo, njeni pa naspotno
nam. Radi tega je jasno, da bi vsak
pameten in zrel narod, ali del naroda,
ki je v položaju, v kakršnem smo da-
nes mi primorski Slovenci, nastopal
enotno in složno ter opustil vsako ce-
pitev v stranke, pred vsem seveda še v
politične. Sprva je tudi res bilo tako.
Ona edinstvo, ki je vladala med nami
tržaškimi Slovenci že pred vojno in
katera nas je ravno delala tako močna
in nepremagljive, je po okupaciji s
strani Italije objela vse naše kraje od
Opatije do Trbiža ter od Devina do
Postojne. Vsi smo bili eno, ena sama
velika stranka, ki je poznala samo na-
rodne interese in nikakih drugih, naj-
manj strankarskih. Tu in tam se je
sicer kdo izneveril tej skupnosti in
edinstvu ter postal komunist, toda to
so bile le izjeme, ki niso pomenile ve-
liko, ali pa sploh ničesar. To so poka-
zale tudi zadnje državnozbornske, ka-
kor enako občinske volitve. Da smo
dosegli tako lepo zmago — se imamo za-
hvaliti poleg zavednosti našega ljud-
stva še edino tej slogi. Italijani so bili
v očigled temu konsternirani in niso
mogli razumeti, da je kaj takega sploh
mogoče. Začeli so dobivati pred nami
rešpekt, in vse je kazalo, da pričenjajo
računati z nami ter uvidevati, da se
preko nas ne da iti.

Zaljub pa je bil ta prvi uspeh naša
sloge in edinstvo — morda se bo komu
zdelo, da sem preveč črnogled, toda vsa
znamenja kažejo na to — zadnji! Ona
slovenska, slovanska, bolezen nesloge

ni bila, kakor smo mislili, popolnoma izginila iz nas; njeni bacili so ostali in danes postaja ta bolezen pri nas zopet akutna. Strankarski instinkti, ki so tako bujno uspevali v goriškem in notranjskem ozračju pred svetovno vojno, v eri avstrijske nadvlade, so se pričeli zopet buditi. Ne vem, ali se je to prebujenje izvršilo samo iz sebe, ali je dobilo netilno silo preko meje iz Slovenije, na to vprašanje bo odgovorila komaj podrobna preiskava, za nas in za dejstvo samo kot tako, pa je to le postranskega pomena. Za nas je važen le fakt kot tak in ta fakt je, da smo danes mi primorski Slovenci v žalostnem štadiju razcepitve na dve, pozneje morda tudi na več skupin. Kdo je tega kriv? Morda ste čitali v ljubljanskem »Slovenec« pred nekaj dnevi na uvodnem mestu priobčeno pismo iz Julijske Krajine, v katerem pravi dopisnik, da se pri nas »krasno razvija krščansko-socialna stvar ter žanje že svoje prve velike uspehe.« Kdor prečita ta dopis, ve takoj, kdo ruši našo slogo, ne da bi živel tu pri nas, ali da bi podrobneje poznal naše razmere. Oni klerikalizem, ki ne pozna nikjer naroda, ampak povsod in vselej le svoje osebno-strankarske profite, oni klerikalizem, ki je pred svetovno vojno pustošil Kranjsko, srce Slovenije, dviga danes tudi tu v Primorju svojo glavo, da uniči še to, kar smo s tolikim trudom oteli iz italijanskih rok.

Naše primorsko, pred vsem še tržaško slovensko ljudstvo je bilo vedno v prvi vrsti narodno. Kranjskega klerikalizma, ki sta ga ustvarila Mahnič in Šušteršič, ni poznalo in ga tudi ni hotelo poznati. Res je bilo na Goriškem in bivšem Kranjskem, kolikor ga danes pripada Italiji, nekaj klerikalcev, toda ti so bili v manjšini. Strankarsko premirje med Slovenci v letih svetovne vojne in prve čase po njenem koncu; pa je izbrisalo tudi te. Toda — le na videz. Kakor so pri vas v Jugoslaviji izrabili klerikalci to premirje v svoje umazane namene, tako so ga, čeprav pozneje in še bolj previdno, tudi pri nas v Italiji. Med tem, ko so naši narodni in napredni elementi delali le na čisti idealni narodni podlagi, da združijo vse naše moči v skupno fronto za naše narodne pravice proti zatiranju s strani Italijanov ter nase niti za trenutek niso mislili, so šli gotovi ljudje na Goriškem in tudi na Notranjskem na temno rovarstvo delo. — Gotova goriška, najbrže od ljubljanskih klerikalcev podpisana klika, je pod krinko narodno-obrambnega dela snovala po deželi razne organizacije in društva v čisto svoje klerikalno-strankarske namene. To je delala tako spretno, da mi ostali tega niti opazili nismo. Veselili smo se še, da je tako agila. Ko pa je sedaj dovršila svoje zastrupljivo in razdiralno delo tako daleč, da se čuti dovolj močno, stopa na dan s pravim licem ter zahteva, da se ji vse uklone. Naši goriški klerikalci hočejo iz vse italijanske Slovenije napraviti samo podružnico mednarodnega klerikalizma. Čez noč, neda bi se zavedali, so si osvojili »Goriško Stražo«, ki je danes njihov oficijelni organ ter — in to je najbolj žalostno — tudi našo tržaško »Edinost«, čeprav jim služi ta zaenkrat samo še poloficijozno. Osvojili pa so si dalje tudi »Goriško Matico«, ki je postala druga Mohorjeva družba ter segajo dalje tudi po drugih institucijah, pred vsem pa si hočejo osvojiti vodstvo političnega društva »Edinost«.

To je pravi vzrok naše krize, katere si tamkaj pri vas marsikdo ne more razložiti. To je pravi vzrok, da je naš stari in zaslužni borec za narodne pravice in ideale, dr. Wilfan, odložil predsedstvo političnega društva »Edinost«, ne pa morda naivna trditev, da se čast predsednika stranke ne krije s posli državnega poslanca, katero je servirala javnosti »Goriška Straža« in po njej tudi naši listi tam preko meje. — Naša narodna složnost in edinstvo v Julijski Krajini je v razsulu, gloje in razjeda jo strankarsko-koritarški klerikalizem, ki razen sebe ne pozna nikogar, najmanj pa narodnih interesov.

Kakšne bodo posledice? Zaenkrat se še ne dajo pregledati v celoti, gotovo pa je, da postanejo lahko usodne za vse nas tukajšnje Slovence. Italijani se tega razdora vesele že danes. Njihovi listi pišejo z odkritim veseljem o zmaganju goriške (klerikalne) struje, ki da je »naklonjena Italijanom in Italiji ter zavrača narodni slovenski šovinizem in irredentizem«. V kolikor imajo glede teh konstatacij prav, mi še ni mogoče povedati, vsi znaki pa kažejo, da se hočejo naši klerikalci pridružiti, ali vsaj nasloniti, na italijansko klerikalno stranko (partito popolare). Da bi pomenilo to izdajstvo, je samo ob sebi umevno. Bratenje z italijanskim klerikalci, ki so skoro tako šovinistični nasprotniki nas Slovencev kakor zloglasni fašisti, bi pomenilo otopenje in počasno zamretje našega narodnega obrambnega dela in prej ali slej smrt nas vseh, potopenje v italijanskem morju.

To dejstvo je žalostno in žalosten je naš pogled v bodočnost, ako oni, ki nas hočejo razbiti, ne odnehajo še pravočasno ter osramočeni sami pred svojim izdajstvom ne pripoznajo uvisenosti narodne stvari nad strankarsko. Čas je še! Ali mnogo ga ni! S. G.

Dnevna kronika.

— Proslava kraljeve poroke na Polzeli je bila lepa patriotična manifestacija, ki bo ostala vsem v neizbrisnem spominu. Že na predvečer je bila Polzela krasno razsvetljena. Ne samo zasebne hiše in šole, tudi ceste so dobile elektr. razsvetljavo, katero je izvršil tovarnar g. dr. Wildi na lastne stroške ter jo ta dan daroval občini v stalno

brezplačno uporabo z električnim tokom vred. — Na dan poroke je dr. Wildi naročil sv. mašo. V dolgem sprevodu z državno zastavo in godbo na čelu je prikorakalo iz tovarne polnoštevilno delavstvo, lastnik dr. Wildi in tovarniško uradništvo s svojimi družinami, celokupni občinski odbor, krajni šolski svet, učiteljstvo, gasilno društvo in mnogobrojno občinstvo. Po končani službi božji se je premikal celi spreved na povabilo dr. Wildi-ja zopet v tovarno, kjer je občinstvo čakalo drugo presenečenje. Celokupno delavstvo, ki je dobilo ta dan tudi polno plačo, s tov. uradništvom, vsemi javnimi funkcionarji in vsemi drugimi uglednimi občani je bilo z jedjo in pijačo bogato pogoščeno. Za duševno razvedrilo je skrbela godba na pihala in moški pevski zbor. Tovarniški uradnik g. Vizjak je napil kralju Aleksandru in kraljici Mariji, ter se je poslala tudi ndanostna brzojavka na dvorni maršal v Beogradu. G. Peter Lopar, nik se je v svojem govoru spominjal kralja Petra Osvoboditelja in Ujedinitelja, kateremu so vsi navzoči zaklicali trikratni »Slava« ter je opozoril delavstvo na potrebo skupnega smotrnega dela s podjetjem, ker le cvetoči obrat donaja uslužbencem boljši zaslužek, zadovoljnost in srečo, in srečen ter ujedinen narod je podlaga in bistven del srečne ujedinjene domovine. Da bo ostalo to patriotično slavlje v trajnem spominu, je poklical g. dr. Wildi tudi kinoperaterja, ki je to slavnost ovekovečil v filmu. Ker je g. dr. Wildi švicarski državljan, zasluži ta z velikimi stroški združeni patriotični čin v prid občinstva in državi občno priznanje in javno zahvalo.

— Šest žen v osmih mesecih. V Londonu je dosegel nek individualni rekord v poligamiji, zove se Arthur Lasarus ter je brez posla. Državno odvetništvo ga obtežuje, da se je v teku osmih mesecev šestkrat oženil. Obtoženec pa se izgovarja, da ni kriv. Do porok je prišlo namreč po njegovem zatrdilu na sledeči način. Nekdo ga je na ulici srečal nek neznaneec ter ga vprašal, če bi se ne hotel poročiti z neko tujo gosposodično. On je tujca sicer debelo pogledal, toda ko mu je ta povedal, da s tem ne prevzame nikakih zakonskih obveznosti, ampak da bo nasprotno le zaslužil 20 šterlingov, je seveda pristal. Tako ga je neznaneec oženil s 6 neznanimi gospicami, čeprav ni nobene videl in ne živel z nobeno. To je vsekakor čudno. Državno pravdnštvo išče sedaj čudnega postredovalca in še bolj čudne žene.

— Imenovanje. Za višje živino-zdravniške v VIII. činovnem razr. sta imenovana Viljem Jedličko v Ptuj in Alojzij Škof v Ljutomeru.

— Proslava kraljeve poroke pri Sv. Trojici v Slov. Goricah. Povsodi se je proslavljala dan kraljeve poroke bolj ali manj svečano — kakor so to pač

razmere in časi dopuščali — tunkaj pri nas se je pa držal naš župan prav kakor bi še vedno spal in sanjal staroavstrijsko spanje. Naj omenimo, da ni bilo v celotnem trgu razen treh nobene zastave, istotako ni bilo okrašenih oken — saj naš župan niti občinskimi odbornikom ni povedal, kdaj je bila slovenska služba božja. Najbrže se je bal, da bi se zameril našim nemčurjem.

— Nemška »komanda« požarne brambe pri Sv. Trojici in Sv. Lenartu v Slov. Goricah. Pogreba g. Jurija Goloba sta se udeležili tudi omenjeni društvi in slišali smo iz ust lenarškega načelnika in župana g. Aubla milodoneče povelje: »Achtung!« itd. — Res radi bi že znali, kdaj bo doseglo okrajno glavarstvo uvedbo slovenskega povelja.

— Nov slučaj škrlatice v Brezju. Učitelju Zemljiču jo obolela sedaj za sinom še poldrugoletna hčerka Vida na škrlatici. Nežen otrok je preстал letos že vse bolezni, špansko, očesno, oslovski kašelj s pljučnico, a sedaj je dobil še škrlatice. Ker je to že drugi slučaj škrlatice v Brezju ter se nahaja v neposredni bližini šola, bi bilo pač umestno, da bi oblast za nekaj časa pouk ustavila, ker obstoja sicer nevarnost, da se bolezen razširi po celi vasi in morda še preko nje v Pobrežje in Maribor. Eventuelno zamudo pouka naj bi se nadomestilo pozneje po počitnicah.

— Vezuv grozi z izbruhom. »Messaggero« poroča iz Neaplja, da se zopet opaža vrenje v žrelu Vezuva, valed česar je okoliško prebivalstvo v velikih skrbih. Doslej bruha ognjenik samo šestim in pepel, v globini pa bobni vedno bolj, tako da se sliši po vsej Campagni. Prebujanje ognjenika spremenjajo tudi potresi, tako je potresni sunk precej razrahljal mestece Terni, čeprav ni napravil nikake škode.

— Hrvatski šovinizem. V Štamparskem zavodu je izšla te dni Gvozdonovičeva drama »Unuk kraljeviča Marka«, v kateri slika delo za osvobojenje Jugoslovancev in za njihovo edinstvo. Delo preveva vseskozi iskren patriotizem in narodna zavednost. Hrvatski separatisti pa se kljub temu ne sramujejo javno razglašati, da je Gvozdonović spisal to delo »po naročilu od zgoraj«, torej po naročilu vlade. Kako si ti ljudje, ki nimajo prav nikakega takta več, to predstavljajo, nam ni znano, opozoriti pa jih moramo na to, da je njihov sedanji voditelj Stjepan Radić v dobi najhujšega avstrijskega zatiranja Hrvatov zlagal pesmi na čast Franje Josipa. Ali je morda tudi on takrat »pesnil« po naročilu »od zgoraj« to je z Dunaja? Potem razumemo. Človek sodi druge po sebi.

Dopisi.

Sv. Marjeta n. D. p. Kakor smo poročali se je vršila tu dne 11. jun. velika sokolska veselica Svetovit in vsi

Zgodovina pisave.

Eden najvažnejših, ako ne naravnost najvažnejši izum človeškega duha, je pisava. Danes, ko znamo skoro vsi pisati in čitati, se nam zdi to zelo enostavno in marsikdo misli, da pisave sploh ni bilo treba izumiti. In vendar lema ni tako. Predno je prišel pračlovek na to, da se da njegovo govorico vtisniti v gotove znake, katere lahko za čisto drugim mestu in čez dolga leta razvoza drug človek ter tako izve vse, kar je on govoril ali mislil, so pretekla tisočletja, a še številnejša tisočletja so pretekla od prvega izuma pisave do razvoja naših sedanjih evropskih. Kdaj je nastala prva pisava in kako je izgledala, nam danes, žalibog, ni več mogoče doznati, znano pa nam je, da so znali ljudje pisati in čitati že pred enajstimi tisočletji. V razvalinah poganskih samostanov v Južni Ameriki, pred vsem v Peru, so našli raziskovalci rokopise, ki izvirajo iz devetega tisočletja pred Kristovim rojstvom. In če bi bili tedanj in še poprejšnji narodi poznali papir, oziroma pergament, bi imeli danes gotovo še starejše rokopise še starejših pisav.

Pisav je danes na svetu veliko štalo, ki presega stotine, pri nas v Evropi pa jih poznamo v glavnem trije: atinico, cirilico in gotico; prva je romanska, druga slovanska, tretja ger-

manska, toda vse izhajajo iz enega in istega prvotnega vira: preko grške in hebrejske pisave iz egiptovskih hieroglifov. Te naše današnje evropske pisave izhajajo iz srednjega veka; novi evropski narodi, ki so se v prvih stoletjih po Kristu priselili v Evropo, so jih prevzeli več ali manj izpremenjene od Latincev in Grkov, a latinska pisava sama izhaja ravno tako od Grkov. Radi tega moramo iti, ako hočemo prodreti v prve početke naših današnjih pisav, preko Grkov v sivo davnino. Pri tem prodiranju v davnino se nam že na prvi pogled odkrije smer poti, ki vodi od Grške proti vzhodu in proti jugu. Vsi začetki grške kulture, grške plastike in stavbene umetnosti izhajajo iz vzhoda in juga. Narodi in močje, katere častimo danes kot ustanovitelje helenske kulture so bili vsi učenci izhoda. In tam so se naučili tudi pisave. Grški alfabet izhaja iz sirskega, samo da so Sirijci pisali z desne na levo, a Grki narobe, kakor mi danes, z leve na desno. V tem alfabetu pa so bili, kakor v vseh hebrejskih, samo znaki za konzonante, a ne za vokale. Grki so ga zase izpopolnili.

Razvoj pisave pred semitskim alfabetom poprej niso mogli razvozlati. Obtožalo je več možnosti rešitve, zato je s tega nastalo tudi več teorij. Stari Orient nam je zapustil mnogo pisav, ki medsebojno niso v nikaki naposred-

ni zvezi, a izvoz in razvoj sta nam ostala še nepojasnjena. V prvi vrsti je treba tu omeniti pisavo Hetitov, maloazijskega naroda, ki je v srednji drugega tisočletja pred Kristom osnoval od prednje Azije do Egipta segajočo veliko in mogočno državo. Hetitski hieroglifi so podobni egiptovskim, toda doslej jih niso mogli razvozlati. Njihova pisava je živela očitno kratko časa, kajti nastopila je z njimi in z njimi, ki so izginili na misteriozno, doslej še nepojasnjen način, tudi prestala. — Radi tega se sodi, da hetitski hieroglifi niso bili izvirni, ampak prevzeti od katkega drugega naroda ter na poznejši razvoj sirske pisave niso imeli nikakega vpliva.

Poseben alfabet so odkrili na otoku Kreti. Tudi ta je bil velika zagonetka. Po svojem bistvu pripada hieroglifom ter so se ga posluževali tamošnji prebivalci dolga stoletja. Z egiptovskimi imajo ti hieroglifi obilo sorodnosti, a istotako obilo različenosti; kar bi se dalo reči enako tudi o stavbah in kipih starih Krečanov. Povsod se opaža gotove sorodnosti in paralelnosti z egiptovskimi, a istotako tudi razlike v samostojnih umetniških koncepcijah. — Vsi dosednji poskusi spraviti v vez krečansko kulturo z egiptovsko, so se ponesrečili; imeli so samo ta uspeh, da so odkrili nekaj sorodnosti. Radi tega moramo reči zaenkrat o tem sa-

mo to, da izvor krečanskega alfabeta še ni razkrit in čeprav Kreta ni daleč od Egipta, je vendar mogoče da so njeni hieroglifi nastali popolnoma samostojno, brez kakršnegakoli egiptovskega vpliva.

Egiptologi so približno sto let proučevali vrste pisav, katere so našli v dolini reke Nila. V predhistorični dobi, približno v četrtem tisočletju pred Kristovim rojstvom, je nastala tam pisava, ki na prvi pogled napravljala utis umetniške risarije ter komaj stopnjema prehaja v pisanje besed po gotovem stalnem načinu. Stalen alfabet se je ustanovil komaj pozneje, toda za posebne stvari so tudi še potem rabili posebne znake. V dekorativne svrhe so po svetjših in grobnicah naslikali ali vklesali v kamen hierogliffe v različnih barvah. Knjige in pisma so pisali na papirus. Ti znaki so bili vitkejši in krajši ter bolj enotni nego oni na stavbah. Hitro napisano pismo, ali protokol, se v starem Egiptu razlikuje od dekorativnih napisov istotako, kakor dandanes pri nas.

Egiptjani so kolonizirali južni del Sirije ter prenesli v to ozemlje tudi svojo matrikelno in duševno kulturo. Izkopine v Palestini so nam razkrile obilico egiptovskih rokotvorb, predmetov njihove liturgije ter dokazov vpliva njihovega gospodstva. S tem nam je povsem pokazana možnost pre-

bogovi so nam bili naklonjeni. Občinstvo se je odzvalo v najlepšem številu, kakor tudi gosti od blizu in daleč. — Za lep uspeh, ne samo materialni ampak tudi moralni, se imamo zahvaliti v prvi vrsti našim bratom iz Maribora, ki so prihiteli pokazati v dejanju, kaj premore smoteno delo, ter so izvajali proste in orodne vaje z največjo preciznostjo. Ruska godba iz Strnišča (37 mož) pa nas je naravnost očarala. Prireditelj je bila sposobna za veliko mesto, ne samo za našo majhno vas, ki še ni videla, odkar stoji, jednekega. Vsa čast našemu mlademu Sokolu, ki čvrsto širi svoja krila na dravskem polju in obeta kmalu postati eno najmočnejših društev v tuk. okolici, kljub vsem intrigam in nesramnim klevetam sovražnosti, mračnjaskih elementov! V desni svoj prapor, v levici krnilo...

Sv. Marko pri Ptuj. Ob priliki poroke kralja Aleksandra ni čutil naš župnik dolžnosti, da bi na tako slovesno pomembno dan za celo našo domovino okrasil župnišče ali cerkev vsaj s skromno zastavico, da bi tako pokazal malo čuta ljubezni tudi na zunaj do naše vladarske hiše. Pri sv. maši se tudi ni pela drž. himna. Ob priliki orlovske prireditve na binkoštni ponedeljek je pa čutil seveda potrebo in dolžnost, da je dopustil, da se je okrasilo župniško dvorišče z vsakovrstnimi zastavicami in zelenjem. To si pač moramo zapomniti. — Za prireditelj Izobraževalnega društva v Stojncih dne 11. t. m. moramo izreči zahvalo učitelju g. Vek. Kegli, ki je zastavil v to vse svoje moči. Pa zopet to ni bilo vseh markovskemu kaplanu, ki je hotel posebno uprizoritev šaloiger preprečiti in je baje hodil moledovati k orožnikom k Sv. Marjeti, da naj uprizoritev onemogočijo. Ti so ga seveda zavrnili, češ, da je prireditelj postavno dovoljena potom okr. glavarstva. Tako imamo pri nas res prav čudna dva dušna pastirja. Želimo, da se kmalu izselita iz naše fare.

Ptujske vesti.

Socijalnodemokratski koncert v Ptuj. Ptujski socijalni demokrati si snujejo svoje izobraževalno društvo „Svoboda“. Sicer imamo v Ptuj dovolj društev, ki se trudijo za širjenje izobrazbe, toda ta društva so nestrankska, socijalni demokrati pa hočejo imeti socijalnodemokratsko izobrazbo. Pozdravljamo vsako novo izobraževalno društvo, ker smo prepričani, da le izobrazba vodi k napredku. Obisk sobotnega koncerta je najboljši dokaz, kako potrebno je takšno društvo v Ptuj. Stranka, ki ima župana v Ptuj in na Bregu, ni spravila niti 100 ljudi v dvorano Društvenega doma. V prvi vrsti je sedel ptujski župan — na lavoricah svojega zadnjega govora, potem še nekaj veljakov, ostale vrste pa so zevale praznote. Gmotne škode prireditelji menda niso imeli, ker so se dezi baje bili razprodani v predprodaji. Toda ptujske meščane je očitno sram

nosa egipčanske pisave v Sirijo. Toda znanost išče dokazov, teh pa dolgo niso našli. Komaj v zadnjih letih je angleški inženir Flinders Petrie, ki se že par desetletij peča s proučevanjem izkopin v Egiptu, o priliki neke ekspedicije na Sinajski polotok, našel enajst napisov v doslej še neznani pisavi. Te napise so proučevali Angleži Cowley in Gardiner ter Nemec Sethe. Del raziskovanja je bil zaključen med vojno ter je dogljal sledeče: Pri teh napisih so uporabljali približno 32 znakov, torej gre tu očitno za nekač alfabet. Osem znakov spominja na egipčanske hioglife, imajo pa drugo glasovno vrednost, nego oni pravi egipčanski. Nekateri drugi so tako slični fenicijskim, da obstoji med njimi gotovo neka notranja zveza, zato jih lahko smatramo za most med Egiptom in Sirijo. Sedaj vemo, da je iz egipčanskih hioglifov potom spremembe pomena pri podednih znakih, nastal stari sirski alfabet, a iz njega so se razvile tekom časa vse poznnejše vrste pisave.

S tem je vzpostavljena tudi vez, ki veže današnje naše evropske pisave z egipčanskimi hioglifi. Vseh podrobnosti o tej zvezi in o načinu razvoja še nimamo, toda mogoče je, da nam bodo nadaljna razkritja pri proučevanju omenjenih sinajskih hioglifov prinesla tudi to.

zveze z delavstvom: karte so vzeli, na koncert pa niso prišli. To spominja na verze, katere je Heine naslovil na svojo prijateljico:

Liebes Kind, blamier' mich nicht
und grüß mich nich Unter den Linden;
wenn wir abends zuhause sind,
wird sich schon alles finden.

V javnosti, na veliki berlinski promenadi „Unter den Linden“ se je sramoval svoje prijateljice, ki mu je doma bila dobra. A tudi delavstvo ni prišlo h koncertu. Kaj so si mislili poživljavni pevci in tamburaši iz Maribora, ko so nastopili pred prazno dvorano? V tem oziru naj bi se naši delavci vzgledali na ruskem delavstvu. Tam so boljše prirejali simfonične koncerte in največje dvorane so bile nabito polne. Mislili smo, da tukajšnje delavstvo bojkotira gledališke predstave, predavanja in druge prireditve zato, ker so meščanske. Toda tudi svojih strankarskih prireditelj ne obiskuje. Decembra lanskega leta je bilo v mestnem gledališču socijalnodemokratsko predavanje o Cankarju; prodanih je bilo 90 vstopnic (po en dinar), a te so kupili pretežno izobraženci. Podobno je bilo sedaj na koncertu. Ptujske in breške gostilne pa so gotovo bile polne v soboto zvečer! Ta neudeležba je dokaz, da v Ptuj sploh ni pravih socijalnih demokratov, temveč stari zakrknjeni nemurji so si nadeli novo ime, ker je stara firma bankrotirala. Tudi pri ljudski veselici naslednjega dne so doživeli „Svobodaši“ popoln fiasco.

Stojnci pri Ptuj. V nedeljo, dne 11. t. m. je tukajšnje izobraževalno društvo priredilo vrtno veselico z gledališko predstavo v društvenih prostorih v gostilni g. Turka. Igrali so dve igri: „Kakršen gospod, tak sluga“ in „Damoklejev meč“. Igralci in igralki, sami domači fantje in dekleta, so se izvrstno naučili svoje vloge in gladko odigrali obe igri. Mnogoštevilni gledalci iz domače in iz sosednjih vasi, zlasti iz Bukovec, so pazljivo sledili igri in z živahnim ploskanjem pohvalili pridne igralce. Potem je domačin, gimnazijski ravnatelj Vajda svojim rojakom čestital k temu lepemu prvemu uspehu, katerega so dosegli s pomočjo poživljavni učiteljev, učiteljic in organista od Sv. Marka. Pojasnil je potrebo šol, uradov in davkov, žandarjev in vojaštva; šole skrbijo za napredek prebivalstva, uradi, žandarji in vojski pa za red in mir v državi ter za varnost imetja in življenja. Poslušalci so živahno pritjevali, zlasti so priznavali, da je koristno in potrebno, da se mladi fantje pri vojskih navadijo na red in disciplino in da pridejo po svetu. Tudi ni tako hudo, če pri tem malo trpijo; mi starejši smo marsikaj pretrpeli. Sledile so še licitacije in dostojna prosta zabava. Mlado izobraževalno društvo, le tako naprej skrbi za izobrazbo in pošteno zabavo!

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru.

(Od 8. do 17. septembra.)

Prijavni rok za udeležbo na Pokrajinski obrtni razstavi je s 15. junijem potekel. Upoštevajoč prometne težkoče, je razstaveni odbor sklenil, da sprejema prijave še do preklica. Na ta način hoče odbor omogočiti vsakomur, da se udeleži razstave, ki je v vsakem oziru velike važnosti. Pozivljamo vse obrtnike, ki se do sedaj še niso prijavili, da store to nemudoma.

Dovoz razstavnih predmetov iz Prekmurja. Da se omogoči vsakemu prekmurškemu obrtniku udeležba na Pokrajinski obrtni razstavi, je razstaveni odbor sklenil, prevzeti skrb za dovoz razstavnih predmetov iz Prekmurja v Maribor in po potrebi tudi nazaj. Po številu prijav se bodo določila zbirališča, odkoder se bodo prepeljali razstavnih predmeti na razstaveni prostor. Na ta način se lahko vsak obrtnik udeleži razstave, ne da bi imel preveč zamude časa in stroškov za dovoz in odvoz. Razstaveni odbor bo šel obrtnikom iz Prekmurja v vsakem oziru in prav posebno na roko, upoštevajoč težkoče, s katerimi se bori baš obrtništvo v Prekmurju. Pozivamo zato ponovno vse prekmurske obrtnike, da to upoštevajo in se prijavijo v čim večjem številu, sebi v čast, vsemu obrtništvu pa v korist.

Prijave vajeniških del je doposlali najkasneje do 15. avgusta t. l. razstavnemu odboru. Prijava mora vsebovati ime vajenca in mojstra, učeno dobo in opis razstavnega predmeta oziroma dela. Ponovno pozivljamo mojstre, naj dajo svojim vajencem toliko prostega časa in potrebnega materiala, da izvrši primerno delo za razstavo.

Vrtnarska razstava, ki je priključena Pokrajinski obrtni razstavi, vzbuja po celi državi veliko zanimanje. Razstave se udeležijo korporativno »Društvo vrtnarjev«, radi česar bo razstava v vsakem oziru popolna in tako poučna, kakor zanimiva. Ta razstava, ki je prva te vrste v naši državi, bo pokazala stanje in razvoj vrtnarstva pri nas doma. Dosedaj se je skoraj vse cvetje in zelenjavo uvažalo iz inozemstva. Tekom zadnjih dveh let pa se je pri nas vrtnarstvo tako razvilo, da lahko konkurira z ostalim inozemstvom. Marsikomu ni znano, da ona zgodnja zelenjava, ki pride že v zimskih dneh na mizo, vse ono cvetje, ki ga vidimo v mrzlih snežnih dneh po izložbah itd., da vse to priraste v naši zemlji. Zato je ta razstava tembolj koristna in potrebna, da pokaže občinstvu, kaj zmorejo naši domači vrtni.

Vinska razstava, ki se je udeležijo vinarski in sadjarski odsek kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru, bo tvorila tretjo glavno skupino na Pokrajinski obrtni razstavi. V to svrhu je odbor sklenil, zaprositi kmetijsko družbo v Ljubljani, da da v to svrhu odseku na razpogo na mariborsko oblast pripadlj del državne podpore, katero je družba sprejela od ministrstva poljoprivrede i voda v svrhu pospeševanja in uprizoritve vinskih razstav. Podpora se bo razdelila sorazmerno s površino vinogradov. — Vedno rastoči pridelovalni stroški; vedno višji davki ter vinska konkurenca posameznih vinorodnih pokrajin v lastni državi, popolno mrtvilo na vinskem trgu, ker ni izvoza, ogrožajo obstoj našega vinogradništva. Potrebno je torej, da storimo vse, kar more temu odpomoči. K temu pa moramo pristevati v prvi vrsti tudi vinske razstave, ki so najboljša reklama za naša vina. Pozivljamo torej vinogradnike že sedaj, da prijavijo svojo udeležbo na tej razstavi v kar največjem številu, da bo uspeh čim večji. Prijave je poslati odseku kmetijske družbe v Mariboru, kjer se dobe vsa tozadevna pojasnila in navodila.

Mariborske vesti.

Maribor, 17. junija 1922.

Važno za udeležence Sokolskega zleta v Rušah. Opozorjamo, da imajo udeleženci, ki se izkažejo s sokolsko legitimacijo, 50% popusta. Vozni listki veljajo za nazaj. Vlak odhaja točno ob 13. uri z glavnega kolodvora. V ostalem glej naše notice pod »Sokolstvo«.

Mestni uradnik ne zna slovensko! Pri porotni razpravi zoper znanega »trgovca« Adolfa Červka je bil zaslišan tudi uradnik mestnega magistrata mariborskega, nek Novšak. Jako čudno je izgledalo, ko je ta uradnik naše dične mestne uprave zahteval (!), da se ga zapriseže in zasliši v nemškem jeziku. Občinstvo se je naravnost zgražalo, da mestni uradniki v četrtem letu obstoja naše države še ne znajo državnega jezika! Še bolj čudno pa je izgledalo, ko je Novšak po končanem zaslišanju na navadno vprašanje državnega pravdnika odgovoril — slovensko! Ta gospod torej, kljub temu, da je zmožen našega jezika — neče govoriti slovensko, temveč, kot mestni uradnik zahteva, da se ga zaslišuje v nemškem jeziku. Kakor pa doznavamo, je na magistratu še več takih uradnikov, ki ne znajo, oziroma nečejo znati slovensko. Dva taka gospoda sta baje bila šele pred kratkim sprejeta. Dovoljujemo si vprašati, kaj da so bila ta mesta razpisana oziroma koliko Slovencev se je za ta mesta prijavilo in kdo je ta dva gospoda, ki našega jezika nista zmožna, sprejel v mestno službo?

Stanovanjskemu uradu. Iz občinstva smo sprejeli: Kljub stanovanjskim naredbam se še marsikomu, kar se tiče najemnine, godi krivica. Za mehlovanje sobe se zahtevajo naravnost pretirane cene. Ker se te dni vr-

ši pregled stanovanj po stanovanjskem uradu, bi prosili, da se pri tej priliki kontrolira tudi najemnina in v danem slučaju določi višina najemnine. **Mesto sekundarija na splošni javni bolnici** v Mariboru z letnim adjutom 1200 Din. in s pripadajočimi draginjskimi dokladami je razpisano. Rok za vlaganje prošelj, k jih je vložiti pri vodstvu bolnice, poteče dne 20. junija.

M Posnemanja vredno. Pri zadnji seji »Društva za ustanovitev in vzdrževanje otroške bolnice v Mariboru« je naznanil g. Šega, da bode prispevalo uradništvo mariborske podružnice »Jadranske banke« mesečno redno s 1000 kronami.

Mariborski »Höpenik«. Policijski komisariat nas obvešča, da trditelj »Straže«, da je bil dotičnik, ki je pred nekaj dnevi prišel v nek tukajšnji hotel ter se izdal za policijskega komisarja, gledališki igralec g. Grom, ni resnična. Bila je to neka čisto druga oseba, ki ne stoji v nikakij zvezi z gledališčem.

Nova lekarna. Ministrstvo za narodno zdravje je podelilo mag. phar. Petru Albanežu koncesijo za otvoritev nove javne lekarne v Mariboru v stojiščem v Frankopanovi ulici.

Javna produkcija učencev domače umetnice ge. Brandl-Pelikanove se vrši v soboto dne 24. junija v mali G. tzovi dvorani. Vstopnice po 5, 4 in 3 dinarje v predprodaji pri Höferju.

Olepševalno društvo za mesto Maribor nas prosi, da objavimo: Olepševalno društvo se tem potom zahvaljuje vsem damam in gospodom, ki so poživljavalno sodelovali pri njegovih ljudski veselici, kakor vsem darovalcem raznih daril in vsemu občinstvu, ki se je veselice udeležilo ter na ta način pripomoglo k lepemu uspehu veselice.

Predavanja prof. Gr. Bostunika. V nedeljo 18. t. m. v Ptuj v dvorani Mestne glasbene šole ob 11. predpoldne o historično političnih odnosih med Anglijo, Indijo in Rusijo. — V ponedeljek 19. t. m. ob 20. uri v Mariboru v dvorani Ljudske univerze o glavnih potezih ruske literature v zadnjih 150 letih. — V torek 20. t. m. ob 20. uri v Mariboru v dvorani Ljudske univerze o razširjanju Don Juanskih pripovedk od Španije do Rusije. — V sredo 21. t. m. ob 20. uri v Celju v mali dvorani hotela Union o skrivnostih okultizma. — V četrtek 22. t. m. ob 20. uri v Celju v mali dvorani hotela »Union« o historičnih političnih odnosih med Anglijo, Indijo in Rusijo.

Pritožbe glede deviznega prometa. Trgovski gremij razglasa. Trgovci in industrijanci, katerih pravilne prošnje za nakup deviz pri Narodni banki v Ljubljani v zadnjem času več kot 5 dni niso bile rešene, se naprošajo, naznaniti nemudoma vse take slučaje tukajšnjemu trgovskemu gremiju. Priporočamo, da zahteva te podatke finančno ministrstvo vsled pritožb in vlog gremija in je stvar radi tega zelo važna, da zamoremo uspešno nadaljevati borbo za dosego deviznega prometa pri tukajšnji podružnici Narodne banke.

Cvetlični dan PDJA. Podporno društvo jug. akademikov v Ljubljani, ki prehranjuje v svoji menzi 450 revnih akademikov, je prišlo vsled naraščajoče draginje v takšno finančno krizo, da je njega obstoj skrajno ogrožen. S tem pa bi bilo tudi onemogočeno študiranje veliki večini akademikov. Da se temu odpomore, je sklenil odbor prirediti po celi Sloveniji nabiralno akcijo. V Mariboru se vrši tozadevna nabiralna akcija (cvetlični dan, prodaja znakov z označbo: »akad. dan«) v nedeljo dne 18. t. m. Imenovani odbor naproša tem potom vse Mariborčane, da prispevajo po svojih močeh za imenovano društvo. Posebno prosimo cenj. gospodične za sodelovanje. — Zbirališče gospodičen in gospodov je v nedeljo ob 8. uri v Narod. domu. — Odbor za akad. dan PDJA.

Vodstvo III. deške osnovne šole v Mariboru izreka tem potom srčno zahvalo vsem, kateri so pripomogli z darovi za pogoščenje otrok o priliki proslave kraljeve poroke. Posebej pa se še zahvaljuje g. dr. Reiserju za prepušitev veselicega prostora v nje-

govem gozdu in drva za pečenje jancev; dalje gg. Pošu za 50, Černecu 80, Schober-ju 130 delavski pekarni 100 žemelj, mesarju Trafeli 6 velikih jezikov in Deteček-u za 1½ kg mesa. Najlepša zahvala vsem prijateljem mladine pa je naj zavest, da so pripravili deci vesel dan, ki bo ji ostal trajno v dobrem spominu.

m Za »Otroško bolnico kraljice Marije« so nadalje prispevali: Sola Lakoš pri Dol. Lendavi 171.20 K; zbirka gosp. Košenina Gor. Grad 2520 K; Kmetijsko društvo Rečica ob S. 500 K; Mat. Marinšek, Soštanj 100 K; Sola Rogatec 200 K; Sola Žusem 48 K; Sola Sv. Andraž v H. 41 K; Občinski urad Breg pri Ptuj 4600 K; občinski urad Lemberg p. Podplatu 574 K; Sola Prevalje 148 K; Sola Mozirje 160 K; občinski urad Sv. Martin pri Vurbrg. 400 K; učitelstvo Brežice 192 K; J. Demšič Velenje 200 K; Sola Koprivnik pri G. Lendavi 2500 K; A. Vertnik Maribor 400 K; J. N. Soštarič 1200 K.

m Mladinski koncert v našem gledališču. V prid »Otroške bolnice kraljice Marije« prireda mariborske ljudske in meščanske šole s prijaznim sodelovanjem gimn. dijaškega orkestra v ponedeljek dne 19. t. m. ob 17. uri (5.) popoldne v Narodnem gledališču mladinski koncert s telovadnimi, rajalnimi nastopi in živimi slikami. Spored: Ljudske šole: III. dekliška: Deklamacija: Živa slika, I. deška: Nastop: Rado ide Srb in vojniki, Molitev, II. dekliška: Kosi: Sem deklica mlada. Žirovnik: Lepo je pomladi. Koroška narodna: Škrjanček že poje, II. deška: Narodne: Gozdič je že zelen, Kiša pada, Parma: Mladi vojaki, IV. deška: telovadni nastop. Gerbič: Molitev. Kahl: Jaz sem Slovan, I. dekliška: Narodne: Krasen je pogled, Rožmarin, IV. dekliška: Skratelj. Dramatičen nastop, spisal R. Rehar, III. deška: Pec: Poletje, Petje s spremljevanjem orkestra. Odmor 10 minut. Meščanske šole: II. dekliška: Ipavec: Kukavica, Narodne: Oj Jelena Prekmurska, Ptijčki pojejo. Slovenska dežela, Ipavec: Slovenska sem, I. dekliška: Vodopivec: Zabij zbor, Rajalni nastop s petjem. Deška meščanska: Telovadni nastop. Sattner: Studenček, Šviškaršič: Čej so tiste stice, Beran: Večer, priredil Šusteršič, Šusteršič: Ošabnežu, Dobrotevič: Hvalisani majmun, I. dekliška: Tri koroške narodne, Volarič: Divja rožica, II. dekliška: Volarič: Slovenske mladence, Rajalni nastop s petjem in spremljevanjem godbe, Živa slika: Bože pravde, Začetek točno ob 17. uri. Konec ob 19. uri. Cene sedežem dramske.

m Šahovska rubrika je morala danes radi tehničnih ovir izostati ter izide prihodnjaj.

m P.n. trafikante opozarjamo ponovno, da ne sprejemamo nazaj več kot eno petino neprodanih listov.

Uprava »Tabor«.

m Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure.

m Kavarna v mestnem parku vsa-ko nedeljo in praznik predpoldnski koncert z začetkom ob 10. uri.

m Veliki vrtni koncert v Gambrinovi dvorani. Opozarjamo na oglas v današnji številki.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Darujte za »Sklad otroške bolnice« v Mariboru.

Na upozorenje veterinarima, gazdama (posednicima), gojačima i odgajajima svinja!

Stavljamo u promet serume protivu svinjske kuge, koje smo prigotovili po metodi prof. Dr. Hutjara, upotrebljavajući virus iz svih krajeva naše domovine, o čijem smo se delovanju prethodno osvedočili dozvolom Ministarstva Poljoprivrede i Voda, — zajedno sa drugim cepivima i serumima. Bezplatno stavljanje diagnoze! Dajemo besplatno upute u svakom stručnom pitanju! 892 4—2

„PATRIA“, zavod za proizvodnju serumima, SUBOTICA. Telefon 60.

Prekmurje.

Umor v Mrtvarjeveh. Dne 8. avg. lanskega leta je bil od graničarja Smajla Manjiča ustreljen v nekem gozdu blizu državne meje v Mrtvarjevih rešetar Karol Kozina iz Ribnice. Poprej je v neki gostilni z dvema graničarjema pil, katerima se je tudi pridružil, ko je hotel prekoračiti državno mejo. Smajl Manjič je videl pri njem večjo vsoto denarja in srebrno uro. Ko sta bila v gozdu sama, ga je iz neposredne bližine ustrelil in ga oropal. — Smajl Manjič je 24 let star, po poklicen pek, doma iz Foče v Bosni; radi roparskega umora se bo imel pred poroto zagovarjati v ponedeljek 19. junija.

Agrarna reforma dela. Kleklovim »Novinam« veliko skrbi, ker bi rade rešile madjarskim grofom njihova vlepsestva. Ker je »Prekurski Glasnik« zavzel stališče za agrarno reformo v korist malim gospodarjem, pišejo »Novine« v uvodniku št. 25: »Ali je zmogel on razumeti, kakšna kulturna vrednost so grofovski gradovi za vso Krajino (t. j. Prekmurje), da v teh gradovih in v njihovih parkih večstoletno kulturno delo leži! Naj si pogleda grad v Gornji Lendavi, v Murski Soboti, v Beltincih. Ta velikanska poslopja, ti krasni parki in vrtovi s svojimi posipanimi stezami! To je lepota, krasota Prekmurja! Kje so kulturna središča Prekmurja? Tam, kjer so gradovi. Če ne bi bilo v Beltincih gradu, kaj bi bilo z Beltince? Bili bi postransko selo kot Lipovci. Zato, če je on Prekmurec, bi moral zagovarjati obstoj gradov in bi moral zahtevati, da se grofom pusti toliko zemlje, da jim bo mogoče te gradove ter vrtove in parke vzdrževati; ker bi smrtna škoda bila, ako bi grofi prisiljeni bili gradove prodati ter bi se porušili ali pa za grde magacine rabili, parki pa bi bili posekani.« — Kleklu in njegovim »Novinam« je torej smrtna škoda za grofovske parke in gradove, ne pa za tisoče Prekmurcev, ki si radi teh gradov morajo iskati kruh v tujini. Klekl imenuje agrarno reformo »boljševiški zakonski načrt«. Ali njegovi volilci tudi?

OKROŽNI ZLET

Maribor. Sokolskega okrožja 18. junija v Rušah.

Odhod: 13. uri z Glavnega kolodvora; Povratek: 23. uri iz Ruš.

Pomorstvo.

Važnost morja in pomorstva za Jugoslavijo.

(Iz predavanja R. Orniča v »Ljudski univerzi«.)

Človek je že zgodaj razumel pomen, ki ga ima voda (reke, jezera, morja) za njegovo življenje. Prve začetke ladjarstva je iskati v sivi davniini, ko je prvotni človek opazil, da po rekah plovejo izravana drevesa. Takrat se je v njegovem duhu izkonstruiral prvi tip ladje. Začel je posnemati to, kar je videl v naravi. Na drevesnem deblu je preplaval reko in dospel na drugo obalo. Kmalu je spoznal, da se da plovba olajšati, če ravna valove s kolom. Da izkoristi gonilno moč vetra, je prišel na čoln kos platna. Iz teh primitivnih začetkov je nastal današnji tip čolna z veslom in jadri. Ta iznajdba se je izpopolnjevala vedno bolj. Nastale so ladje, s katerimi so se začeli ljudje spuščati na neizmerno, skrivnostno morje. Prvotno so lovili ribe, ne oddaljujoč se od obale; pozneje so zaupali svojo srečo daljni morski površini. Prvi najsmelejši morjeplovci so bili stari Feničani. Njihova domovina je bila agrarna, pridelali so več, kot so potrebovali doma. Zato so se podali na pot k deželam okoli Sredozemskega morja in tam prodajali svoje žito; spustili so se tudi na ocean in obiskali zapadne zemlje. Feničani so obogateli; morje jih je dvignilo gospodarsko in kulturno. Ko se je diferenciralo gospodarsko življenje in so nastajale organizirane države, so začeli narodi izkoriščati ladjarstvo v bojne svrhe. Dovolj je, če se spomnimo, kako je stara afriška Kartaga, ki je razpolagala z mogočnim ladjevjem, kljubovala silni moči rimskega imperija. Kartaga je hranilo in branilo morje brez pomorstva bi že

davno podlegla rimskemu imperializmu. Rimljani so jo premagali samo z ladjami.

Tudi ob Jadranskem morju se je razvilo močno brodarstvo. Za časa kralja Tomislava je imela Hrvatska močno mornarico.*) Že l. 887. v bitki pri rtu Mika blizu Zadra so Hrvati premagali Benečane in jih prisilili, da so plačevali hrvatski državi letni davek (solidus census). Šele l. 996. je beneški dož Peter II. Orseolo premagal hrvatsko mornarico, to pa vsled nesloge in nezdravih političnih razmer, ki so vladale za časa Stjepana Držislava in Svetislava. Bilo je takrat tako kakor danes; starejšine so se prepirali med seboj, državni ugled pa je padel vedno bolj in z njim tudi vojaška moč.

To nam priča, da so predniki jugoslov. države že v 9. in 10. stoletju ustanovili na Jadranu močno mornarico in da je naše ladjevje že takrat uživalo velik pomen. Ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko, se je začela nova zgodovinska epoha, zlasti še za ladjarstvo. Nad vse zanimivo je, da je naše pomorstvo tudi v tem času igralo važno vlogo. Cromwell je v posebni listini priznal Dubrovčanom hvaležnost angleške države, ker so poslali Angležem vzorec svojih ladij in mojstre ladjedelnice. Ta tip — pravi — ima bodočnost in mora prinesiti premoč angleške mornarice. Cromwellove peroroške besede so se izpopolnile. Anglija je postala gospodarica oceanov. Zaslugo pri tem imajo tedaj jugoslovenski ladjedelci. V poznejšem času je zaslovela bokeljska mornarica (Boka kotorska). Bokeljski rojak admiral Zanimović je bil desna roka Petra Velikega. On je osnoval prvo mornariško šolo v Rusiji. V zgornji Adriji so se davno pred tem odlikovali senjski uskok, znani kot pomorski gusarji. Karel VI. je bil prisiljen jih razseliti, večinoma na Kranjsko. Hrvatski mornarji so službovali na vseh ladjah, ki so imele svoj sedež na Jadranu; rojeni pomorci, se niso dali ločiti od morja. Avstrijska mornarica bi bila brez njih nemogoča. Benetke, največja takratna sila v Adriji, so imele velik vpliv na razvoj jadranskega pomorstva, zato se ni čuditi, če se je na zunaj kazala italijanska kultura. Tako je imela avstrijska mornarica italijanski poveljni jezik in znani admiral Tegetthoff, rodom iz Maribora, je poveljeval v italijanskem jeziku. Tudi italijanska mornarica so zgradili večinoma naši ljudje. Le pogledjmo imena sedanjih italijanskih paroplovnih družb: Cosulich, Girolinich, Martulovich, Filipovich... sami renegati, ki so dali bazo italij. trgovinski mornarici.

Svetovna vojna je temeljito izpremenila položaj na Jadranu. Avstro-Ogrska je izginila. Jadransko morje je postalo last Italije in Jugoslavije. Naše primorsko ljudstvo od Reke do Kotorja je postalo del svobodne narodne države. Kaj je tu naravnostjšega kakor da to ljudstvo zavzame oni položaj ob Adriji, ki ga je zaslužilo in katerega vsled pritiska tuje sile in domače nesloge ni moglo zavzeti. A boj za to naravno pravico je bil težak: zaznamuje ga rapalska pogodba. Tej je sledila Trumbić-Bertolinijeva pogodba o razdelitvi trg. mornarice. — Dobili smo 150.000 ton trgov. ladij, ki tvorijo podlago trgovinske mornarice. Na tej podlagi je treba delati. Naša vojna mornarica je zelo skromna. Tudi njo je treba dvigniti, če si hoče naša država zavarovati pozicijo, ki jo je sedaj dosegla na morju.

Trgovinska in vojna mornarica sta za Jugoslavijo velikanskega pomena. Kljub neugodnim razmeram je naš narod pokazal že zgodaj silno zanimanje za morje in vse one sposobnosti, ki bi ga v ugodnejših razmerah dvignile v vrsto najodličnejših evropskih narodov. Poprej je služil tujcu, zdaj naj služi sebi. V tem pa mu moramo pomoči mi vsi, iz vseh krajev in pokrajine, kajti gre za korist celega naroda. Narod, ki ima morje, pa ga ne ve

*) Po podatkih carja Konstantina Porfirogenta je imela Tomislavova Hrvatska 100.000 pešcev in 60.000 konjenikov, na morju pa 18 velikih ladij (saginov), na vsakem po 40 ljudi, in 100 manjših, (kondurov) z 10—20 ljudi. Glej Šišić, Preved povesti »V. naroda (Op. ured.)

ali ne more izkoristiti, ni vreden morja in si ne zasluži svobode. Dovolj je že ugotovimo: Turčija, Rusija, Perzija, Kitajska niso vedele izkoristiti morja, zato so propadle ali propadajo, kljub temu, da spadajo k največjim svetovnim državam. Rusija bi ne doživela sedanje katastrofe, če bi se okoristila z gospodarskimi zakladi morja. Pogledjmo pa male države: Belgijo, Dansko, Švedsko, Nizozemsko — morje in samo morje jih je postavilo ob bok prvim zapadnim državam.

Kaj nam je potrebno? Delo, sistematično, smotreno in podrobno delo. Kar največja propaganda, da se ves narod zainteresira za morje in daje vladi neprestanih impulzov. Sedanje proge je treba zvezati z morjem (dohod Slovenije k morju z železnico čez Kočevje, Jadranska železnica). Izgraditi je treba luke (Split). Vsa javnost se mora zavzeti za potrebe naše trgovinske in vojne mornarice. Čez 30 ocean-skih trgov, ladij že plava pod jugoslov. zastavo. Vse so v tujih morjih, razsute po celem svetu. Začetki so tu, podlage ne manjka, a treba je uvesti sistem, velikopoteznost in soudeležbo vsega našega naroda. Za propagando pomorstva skrbita dve instituciji: za trgovinsko mornarico Klub jugoslov. pomoraca v Zagrebu, ki izdaja revijo »Jugoslav. Pomorac« in za vojno mornarico Jadranska Straža v Splitu. — Vsak zavezen državljan je dolžan, da moralno in po svojih močeh materialno podpira obe instituciji, katerih delovanje bo pravilno ocenila šele bodočnost. Ugledajmo se v druge narode in države; vzamimo si za vzor male narode, ki so dosegli velike uspehe s svojim vztrajnim in pozitivnim delom. — Samo to nas bo rešilo in privedlo v slavno bodočnost.

Doslej smo kot filozofi hoteli biti sami Sokrati, kot politiki sami Wilsoni, v pozitivnem delu in dejanskih uspehih pa smo bili nič. Manj filozofiranja, manj dnevne politike — in več velikopoteznega, vstvarjajočega dela.

Porotno sodišče.

Maribor, 16. junija.

Krvavo žegnanje v Hočah.

Na »hočko nedeljo« dne 23. aprila l. l. so se sešli v Frangeševi gostilni v Hočah fantje iz Sv. Miklavža na Dr. p. Med drugimi sta bila tudi 24letna Franc Lešnik in Alojzij Ogrizek. Nekaj časa sta se med seboj prijateljsko razgovarjala, nenadoma pa je vrgel Ogrizek Lešniku v glavo kozarec ter ga vrgel na tla, potem pa zbežal iz gostilniške sobe. Lešnika je obšla krč, ter je šel k bližnjemu potoku izpirati rano. Med tem je grozil, češ, predno solnce zaide, bo Ogrizek mrtev. Ko se je umil in obvezal, je vprašal, kje je Ogrizek. Ko se mu je ta med tem približal, je potegnil Lešnik iz žepa dolg mesarski nož, se zakadil proti Ogrizeku ter mu prizadejal pet težkih ran. Precezel mu je eno rebro, predrl pljuča in zasadil nož naravnost v srce. Ogrizek je šel še kakih 85 korakov proti kaplaniji, tam pa se je zgrudil in kljub takojšnji zdravniški pomoči umrl, ker je bila rana po mnenju izvedencev absolutno smrtonosna. Radi tega je bil Franc Lešnik obtožen umora. Z ozirom na okolnost, da je bil Lešnik od Ogrizeka brez povoda napaden, je bilo porotnikom stavljenorazen glavnega vprašanja na umor tudi vprašanje na uboj. Porotniki so glavno vprašanje z 10 glasovi zanikali, vsled česar je bil Lešnik obsojen radi uboja na 4 leta težke ječe.

Tatvina v St. Lenartu.

V noči dne 22. marca t. l. je izginil posestniku Antonu Ploju v gostilni Zamola v St. Lenartu 19.000 Din. Ploj je prišel prejšnjega dne v St. Lenart po opravkih, popoldne pa je popival v gostilni Arnovš s svojim prijateljem Mesarecom. Proti večeru se jima je pridružil 54 letni kolar Matija Lešnik iz Iršovec pri Ptuj.

Zvečer so spravili popolnoma pijanega Ploja v posteljo; v isti sobi pa sta prenočila tudi Mesarec in Lešnik. Drugo jutro je Ploj pil v gostilni kavo. Ko je hotel plačati, je opazil, da mu manjka 19.000 Din., ki jih je imel shranjene v posebnem predalu svoje listnice. Med tem pa je Lešnik brez slovesa izginil. Suma je padel takoj na njega in

4. drugi dan so ga orožniki aretirali. Lešnik je z denarjem odšel k nekemu svojemu znancu, s katerim je pri Sv. Urbanu popival. Ko pa je zvedel, da ga orožniki zasledujejo, je skril denar v nekem svinjaku. Obtoženec priznava tatvino, pravi pa, da je bilo samo 17.000 Din. in da je denar v sobi našel ter ni imel namena si ga prilastiti, temveč izročiti domačemu župniku. Porotniki so vprašanje glede tatvine soglasno potrdili. Obsojen je bil na dve leti težke ječe.

Sokolstvo.

Zlet Mariborskega sokolskega okrožja v Ruše.

o Okrožni zlet Mariborskega Sok. okrožja v Ruše 18. t. m. bo prva prireditelj v naši bližini, ki bo v obsežnejši meri pokazala pripravljeno sokolsko predelano za letošnji savezni zlet v Ljubljani. Prijatelji Sokolstva, pomnožite s svojo navzočnostjo moralno silo članstva pri tem delu! Odhod posebne vlaka v nedeljo ob 13. uri z glavne kolodvora za povratek odhod posebnega vlaka iz Ruš ob 21. uri. — Zdravo!

o Zlet mariborskega sokolskega okrožja v Rušah se vrši v nedeljo dne 18. t. m. s sledečim sporedom: Ob 9. uri vaja članstva za telov. nastop, ob 12. uri skupni obed; ob 14. uri sprejeto skozi vas, pozdrav na trgu; ob 16. uri javna telovadba na travniku zraven šole. Po telovadbi veselica s plesom na obširnem sadonosniku gostilne pri Novaku. Svira polnoštevila godba »Drava«. Za telovadce vozi posebni vlak ob 7.40, z glavnega kol. ter ima zvezo z vlakom, ki pelje iz Slov. Bistrice ob 5.40 iz Pragerskega ob 6.31. Popoldan vozi poseben vlak iz Maribora, glavni kol. ob 13. uri in se vrača ob 23. uri v Maribor. Vsi, katerim je zlet Mariborske sokolske župe na Vidov dan leta 1914 v Rušah v spominu, se bodo sigurno in z veseljem te prireditve udeležili.

o Za okrožni zlet 18. t. m. v Ruše potujemo dodatno k večerajšnji notici glede vlakovnega prometa še sledeče: Popoldanski poseben vlak odhaja iz Maribora gl. kol. točno ob 13. uri (iz kor. kol. ob 13.10). Tega vlaka se najposlužijo člani v kroju, ki niso telovadci. Za celodnevne udeležence, to je telovadce odhaja vlak iz Maribora gl. kol. ob 7.30 (iz kor. kol. ob 7.40). Ta vlak ima tudi priključek juga (z vlakom, ki odhaja iz Poljčan ob 6.15, Pragerskega 6.45), da je omogočena zveza tudi udeležnikom iz Slov. Bistrice, Pragerskega. Hoč itd., ter z vlakom iz Ptuj (Čakovca) in St. Ilja. Za tja pot so udeležnikom razentega še na razpolago redni vlaki z odhodom iz Maribora gl. kol. ob 5.5, 15. uri, 19.56, s kor. kol. ob 17.5 — Povratek: Posebni vlak se vrača iz Ruš točno ob 23. uri in prihaja v Maribor gl. kol. tako, da ima še priključek na ljubljanski vlak. Razen tega so uporabni vsi redni vlaki in sicer z odhodom iz Ruš ob 7.12, 12.35, 17.30 in 20.45. Za udeležence iz Koroške so za prihod in odhod le redni vlaki na razpolago. — Pripominjamo, da plačajo udeleženci — člani naših sokolskih društev — polovične vozne cene proti zletni legitimaciji, ki jo dobijo pri svojih društvih. Bratje in sestre, gostje! Pravočasno na postaje in k blagajnam, da ne bo navala, prerivanja in zamud. Zveze so vsestransko ugodne, posebno z popoldanskim posebnim vlakom. Opozorjamo še enkrat, da je udeležba za članstvo obvezna.

o V. Župni zlet Maribor, Sokolske župe se vrši v dneh 25., 28. in 29. junija v Mariboru na igrišču ISSK »Maribor« v Ljudskem vrtu. Natančnejše vesti sledijo; glej tudi lepake!

o Savezni zlet. Prijave zanj sprejemata brata blagajnik in tajnik ob uradnih urah: v torek in četrtek od 18. do 19.30 in ob nedeljah od 9. do 10.30. Za članstvo znaša vstopnina 20 Din. in 1.50 zavarovalnina. Da se morejo Savezu priglasi poslati čimprej, da se mu olajšajo predela, naj se članstvo čimprej ob določenem času zgleda v društveni sobi v Narodnem domu. — Odbor Sokolskega društva v Mariboru.

Danes vsi v Ruše!

Narodno gledališče.

Repertoar:

Sobota, 17. junija »Prodana nevesta«. Ab. C.
Nedelja, 18. junija »Carličine Amaconke«. Izv. ab.
Torek, 20. junija »Prodana nevesta«. Zadnjič v sezoni.

Gg. abonementom. Ker se vrši danes izjemoma »Prodana nevesta« za C. abonement lahko posetniki tega abonementa, ki si ne bi hoteli ogledati te predstave, dvignejo za to predstavo denar pri večerni blagajni.

Carličine Amaconke. Jutri v nedeljo, 18. t. m. se vprizori zadnjič v tej sezoni priljubljena in zabavna opereta »Carličine Amaconke«. Sodeluje vojaški orkester.

Kultura in umetnost

x Jakob Ruda. Drama v treh dejanjih, spisal Ivan Cankar, režiral Milan Skrbinšek. (Poslovilni večer Stefe Dragutinovičeve). Kot neoficijalen poslovilni večer. Stefe Dragutinovičeve se je vršila v sredo v našem gledališču predstava Cankarjeve drame Jakob Ruda. Drama je starejše delo našega velikega mojstra, a kljub temu, da ne dosega višine njegovih najboljših del, še vedno umotvor. V »Jakobu Rudi« je Cankar pokazal ono isto, kar je pokazal Strindberg v »Smrtnem plesu« in v »Vampirju«, samo da si je vzel za svojega junaka človeka popolnoma drugega značaja, oziroma vsaj človeka v starejši dobi življenja, v oni dobi ko »starost prehaja v otročjost«, ko umirajo moči nekdanjega »leva« ter postaja krotek spreobrnjenec z grizočo vestjo in probujajočo se moralo. Delo samo je večinoma znano, zato ne bom pisal o njem, omeniti hočemo površno samo par besed o uprizoritvi sami. Režija sama je bila prvovrstna, čeprav je bil tempo na ljubo »resničnosti« mnogo prepočasen, kar je imelo za uspeh samo to, da je publika zehala, se razgovarjala ter čitala med predstavo časopise. Ulogo Jakoba Rude je igral gosp. Skrbinšek, ki je stal na svoji znani višini, novega pa nam ni pokazal veliko. Ga. Šetinska je bila kot Ana na mestu, igrala je z občutkom in zelo dobro, istotako so bili dobri tudi še ga. Dragutinovičeva (Marta), gosp. Mikulič (Broš) celo posebno dober ter g. Škerl (učitelj Justin). G. Kovč je bil razmeroma dober le v tretjem dejanju, v prvih dveh pa je bil preveč negotov. Nikakor pa ni bil na mestu g. Jerman (slikar Dolinar). Njegova vloga je važna, pisatelj je položil vanjo veliko, v Jermanovem podajanju pa se je mnogo izgubilo in zabrisalo. S svojimi skrajno trdnimi nastopi je naravnost mučil gledalce. Zakaj se daje tako važne vloge igralcem, ki zanje absolutno niso dorasli, res ne vemo. Ostali so se sukali po zlati sredi. Gledališče je bilo obiskano bolj srednje, kar pa ni pripisovati morda nepopularnosti ge. Dragutinovičeve, ki se je ta večer poslovila od nas, ker je nasprotno dokazal ravno navdušen aplavz, kakor tudi šopki in venci, da ima v Mariboru dovolj iskrenih prijateljev, ampak dejstvo, da gledališko vodstvo triletni svoji članici in prvovrstni gledališki umetnici ni hotelo dovoliti oficijelnega poslovilnega večera, tako da večina sploh ni vedela, da se pošlavlja. Tako postopanje napram igralci, ki je bila tri leta na našem odru in desetletja na naših slovenskih odrih v Ljubljani in v Trstu, se nam zdi skrajno netaktno. S takimi manirami ne bomo privabili v Maribor dobrih igralcev, ogibali se nas bodo že od daleč. Ga. Dragutinovičeva pa naj bo prepričana, da jo bo mariborska gledališka publika ohranila v najboljšem spominu ter bo vesela, če jo bo mogla še kdaj pozdraviti v svoji sredini. K njenemu delu v Splitu ji želimo čim največ sreče in uspeha.

x Knjižarstvo v Hrvata. Kot tretji zvezek »Kuglijevih pučkih knjiga« je izšlo te dni Vjekoslava Klaića delo »Knjižarstvo v Hrvata«, ki v širokih črtah prikazuje hrvatsko kulturno delo na področju knjižarstva in tiska. Brez kakih znanstvenih pretenzij razprava pisatelj v poljudni obliki razmerje razvoj in tisk Hrvatom. Vsa do današnje dobe. Knjiga stane 50 K.

x Nova opereta Jeana Gilberta. Pod svojim francoskim psevdonimom Gilbert, je kakor poročajo listi ravno kar dovršil novo muzikalno šalo »Mala grešnica«. Premijera te novitete se bo vršila prihodnjo sezono v nekem berlinskem gledališču.

x Osemdesetletnica filozofa in astronoma Camille Flammariona. Znani francoski filozof in astronom Camille Flammarion, o katerem smo tudi mi prinesli svoječasno obširnejši podlistek ter nekaj prevodov njegovih krajših del, je slavil dne 17. t. m. svojo osemdesetletnico. Pariško vseučilišče mu je ob tej priliki priredilo veliko proslavo.

x Novi ljudje. Znani francoski romanopisec Claude Farrere, katerega nekatera dela so prevedena tudi na slovensko, je napisal nov roman, ki nosi naslov »Novi ljudje« in v katerem opisuje delo francoskih kolonizatorjev. Roman bo izšel najprej v podlistku »Petit Parisien«.

x Za spomenik Josipa Runjanina. Kakor poročajo novosadski listi, je odbor za postavitev spomenika Josipu Runjaninu, avtorju hrvatske himne »Lepa naša domovina« nabral doslej že 77.537 K 27 v.

x Proslava stoletnice E.T.A. Hoffmanna. Dne 22. t. m. bodo po vsej Nemčiji proslavili stoletnico rojstva velikega nemškega pisatelja E. T. A. Hoffmanna.

x Velik uspeh zagrebske igralka v Berlinu. Nedavno je gostovala v berlinskem »Deutsches Opernhaus« z velikim uspehom priljubljena zagrebska igralka ga. Ljubica Strozijeva. »Neue Berliner Zeitung, 12 Uhr Mittag« piše o njenem gostovanju sledeče: »V Deutsches Opernhaus« je gostovala te dni ga. Oblak-Strozijeva kot Mimi v »Boheme«. Pevka se z veličino, močjo, lepoto in blagovozjem svojega grla more reprezentirati kot primadona na vsakem odru večjega stila. K temu pa prihaja še kultura njenega petja, ki se izraža v njenem pianissimu. Njena okretna, a vendar elegantna igra, a končno tudi toplina, s katero je bilo prožeto njeno igranje, je uplivalo na gledalce jako ugodno, osobito ako jo primerjamo s kreacijami, katere smo vajeni gledati.« Enako kakor ta pišejo o njenem gostovanju tudi drugi berlinski listi.

V PONDELJEK
VSI NA MLADINSKI KONCERT
V NARODNO GLEDALIŠČE

Sport.

: ČAFC : Ilirija 1:2 in 3:1. V Ljubljani je gostoval 14. in 15. t. m. praški »Češki« — atletik in football — club. Bil je prvi dan od »Ilirije« poražen z 1:2, drugi dan pa je zmagal z 3:1.

: Beograd: »Vardar« je porazil »Slavijo« z 5:1 (3:0). Tekma je končala žalibog nesportno.

: Danes »Ilirija« : »Maribor« v Ljubljani. »Maribor« tekmuje danes v Ljubljani z prvakom Slovenije. Moštvo je sicer izpočito, vendar ne nastopi kompletno ter bo imelo, če se vpoštevata zadnje zelo častne nastope »Ilirije« zelo težko stališče.

Trgovina, obrt in industrija.

Pri kovinarski zadrugi v Mariboru se množijo pritožbe, da nepoklicane osebe izdelujejo zasebnikom ključce, katere imajo pravico izdelovati edino le ključavničarji, ki za to tudi plačujejo občutne davke. Imenovana zadruga je vsled tega sporazumno s Trgovskim gremijem v Mariboru sklenila, da se vse trgovce z železnino v Mariboru pozove, da smejo prodajati ključce samo tistim strankam, ki se izkažejo s posebno, za to od kovinarske zadruge izdano legitimacijo. Ključavničarji pa, ki izvršujejo svojo obrt izven mesta Maribora, dobijo istotam od zadrugnega načelnika za vsak posamezen slučaj posebno potrdilo, da so upravičeni si pri železninarjih nabaviti potrebno množino ključev. Vsem trgovcem z železnino v Mariboru je naročeno, da se strogo drže navedenih navodil. — V. očigled dokazanim del-

stvom, da nekateri trgovci z železnino tako navijajo cene pri podrobnih razprodaji vsakovrstnega železa, pločevine in drugega za kovinarske izdelke potrebnega materiala, da pride nabava tega neizdelanega materiala kovinarskim obrtnikom dražje, kot pa morejo že izdelano blago spraviti po dnevi ni ceni na trg. Torej namesto da bi mali kovinarski obrtnik mogel pri svojem težkem delu vsaj toliko zaslužiti, da bi lahko vsaj primerno živel, vsled previsokih cen pri surovem železu, ne zasluži prav nič, vrh tega pa mora še plačevati prav občutne davke, plačevati svojim pomočnikom visoke plače, plačevati lepe svote za okrajno bolniško blagajno itd. Člani kovinarske zadruge v Mariboru so torej sklenili ustanoviti za vse obrtnike, ki se bavijo s proizvajanjem kovinarskih izdelkov, posebno nabavljajalno in prodajno zadrugo v Mariboru, ki bo imela namen, za svoje člane nakupovati raznovrstne za kovinarske obrtnike potrebne stroje naravnost iz tovarn ter jih prodajati svojim članom po lastni nabavni ceni. Ker bi ustanovitev imenovane zadruge bila eminentne koristi za vse kovinarske obrtnike, se je izvolil v to svrhu poseben pripravljalni odbor, ki si je nadel nalogo, izvršiti vsa predela. Kdor hoče postati član te zadruge in biti deležen vseh njenih dobrin, mora vplačati vsaj en delež v znesku 500 din. in vpisnino v znesku 25 din. Vse druge in podrobnejše informacije daje predsednik pripravljalnega odbora g. Franjo Kumere, ključavničarski mojster v Mariboru. Pod mostom 10. Vsi, ki imajo interes na tem, da dobijo ves za kovinarsko obrt potreben material po ceni v roko, naj pristopijo polnoštevilno k snujoci se zadrugi, da bo zamogla čim prej začeti s poslovanjem. — Zadruga zlatarjev, urarjev, optikov, pasarjev in graverjev v Ljubljani je vposlala kovinarski zadrugi več izvodov navedbe zadevajajoče kontroliranje čistine zlata in srebra, katero morajo imeti vsi urarji in zlatarji razgrnjene v svojih prodajalnah na splošen vpogled. Gg. urarji in zlatarji se pozivajo tem potom, da si nabavijo to naredbo čim prej pri zadrugnem načelniku v Mariboru. Cena izvodu je 4 dinarje.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Mladinski oddelek ob sobotah od 18. do 19. ure.

Gospodarstvo.

Jadranska železnica.

Sklep, da naša država uporabi Ble-rovo posojilo za zgradbo Jadranske železnice, je napravil povsod dober vtis. Samo nekateri domači separatisti, ki gledajo na vse, kar se pri nas dogaja, s črnimi očali svojih partizanskih strasti, so čivkali kakor vrabci na strehah in — umolknili. V inozemstvu komentirajo prav ugodno nameravano zgradbo Jadranske železnice. Informativen in simpatično pisani članek pri naša »Prager Presse« z dne 14. t. m. iz peresa znanega publicista Hermanna Wendel-a.

G. Wendel dobro pozna naše kraje, saj je prepotoval vse pokrajine Jugoslavije; pozna naše ljudi, naše gospodarske in kulturne potrebe, naše duševno življenje. Zato g. Wendel ne piše o tem, kar čita ali sliši, temveč sodi po lastnem znanju in osebnih izkušnjah. Njegove besede so resne in prevdarne. O Jadranski železnici sodi, da je za našo državo nujno potrebna. Jugoslavija mora na morje. Tuji režimi so namenoma zanemarjali vzhodno obalo Jadrana. Wendel opisuje zapreke, ki so jih delali na Dunaju in v Budimpešti, da bi kar najbolj otežkočili razvoj Dalmacije. Omenja današnje stanje teh krajev in dalmatinskih luk. Na to se spominja, koliko se je Srbija borila za dohod k morju. Jugoslavija ima morje, a nima k njemu pravega pristopa, ker ni železnice. Potem omenja načrte, ki so se pojavili v Jugosla-

viji glede zgradbe Jadranske železnice, izrečno povdarja važnost dr. Smolčkovih člankov. Naglašja pomen Splita, ki ima edini pogoje, da se razvije v moderno luko in postane primorski center jugoslovenske države, naš Hamburg.

Inozemski krogi, ki ne gledajo na tako važna vprašanja s stališča popularnih demagogov in razdraženih strankarjev, vidijo v Jadranski železnici nov obroč okoli naše države.

g Bogate zaloge zlate rude so odkrili pri Klening na Koroškem in jih bodo sedaj eksploatirali.

g Industrija za kose in srpe v naši državi je že precej razvita. Izdela se letno 575.000 kos in 1.200.000 srpov. Naši tovarnarji zahtevajo z ozirom na avstrijsko konkurenco zvišanje uvozne carine za te izdelke od 50 na 100 D za 100 kg.

g Kakšna površina je posejana v naši državi? Glasom najnovejših

sicer še nepopolnih — službenih poročil je posejanih: v severni in južni Srbiji 649.000 ha, v Hrvatski in Slavoniji 472.000 ha, v Bosni in Hercegovini 285.000 ha, v Vojvodini 503.000 ha, v Sloveniji 102.000 ha, v Dalmaciji 54.000 ha, v Crni gori 500 ha.

g Izvozne cene na premog in vse gorivo iz premoga je znižala češkoslovaška republika od 3 na pol odst.

Tržne cene

dne 1. junija 1922.

1. Meso: Govedina I 14—17, II 00—00, III 00—, sveži jezik 1—14, vampi 6—, pljuča 5—, ledvice 12—14, gobec 00—, možgani 12—50, parklji 4—, vime 8—, loj 10—12. — Teletina I 14—15, II 0—, jetra 12—14, pljuča 12—14, ledvice 0—, — Svinjetina 20—22, salo 24—50, čreva mast 15—, pljuča 8—, jetra 11—, ledvice 15—, glava 10—, noge 7—00, slanina sveža 20—22, prekajena 26—, papricirana 27—, mast 24—28, prekajeno meso 20—27, prekajene noge 9—, prekajen jezik 25—, prekajena glava 12—. — (komad) 1—125.

Drobnica: Kostrunovo meso 00—00, jagetina 00—, kozje meso 00—, kozlički 50—60.

2. Klobase: krakovske 32—, debrecinske 19—, brunšviške 18—19, pariške 19—, posebne 19—, safalade 19—, hrenovke 22—, kranske sveže 0—, prekajene 4—5, meseni sir 19—, poljske salame —, pretisnjene klobase —.

3. Konjsko meso: I 7—9, II 6—50.

4. Kože: konjske, komad 90—120, goveje 00—11, telečje 00—16—50, svinjske 4, usnje gornje 90—, podplati 70—.

5. Perutnina: Piščanec majhen 16—, večji 20—, kokoš 37—38, raca 25—30, gos 25—45, golob 5—, zajec domač majhen 8—00, zajec domač večji 17—.

6. Divjačina: Zajec, domač 00—00, divji 00—00, srna 00—.

7. Rihe: Karpi 00—00, belice 00—, ščuke 00—00, žabe (komad) 00—, raki (komad) 0—0.

8. Mlečni izdelki: mleko (liter) 2—50.

Surovo maslo (kg) 40—, čajnomaslo 45—, maslo 0—, sir ementalški 120—, polementalški 60—, trapistni 30—32, grojerski 40—00, tilsitski 40—00, parmezani 135—, sirček (komad) 4—5, jajca (komad) 1—125.

9. Pijača: Vino staro 10—12, vino novo 10—14, pivo 175, 1 stekl. piva 2—50, zganje 22—25.

10. Kruh: Bel (kg) 6—, črn 5—, ržet 00—, zemlja (0' dkg) komad 0—50—0—55, mlečni kruh 00—.

11. Sadje: Jabotka I 0—00, II 00—, hruška I 00—, II 00—, črešnje 6—12, slive suhe 10, kostanj 00—, limone (komad) 0—50—1, oranže 2—25—3—, rožiči (kg) 8—, fige 15, dateljni 30, mandeljini 50, orehi 12, orehi luščeni 40.

12. Specerijsko blago: Kava I 50—, II 40—, kava prazena I 55—, II 45—, riž 6—11—00, sol 3—50, poper cel 30—, poper mlet 32—50, paprika 40—00, testenine 11—, sladkor v kristalu 15—50, sladkor v kockah 19—50, kvas 17—50, škrob pšenichen 10—, rižev 25—, kis (liter) navadni 1—20, vinski 2—, olje namizno 25—, bučno 29—30, spirit denat. 15—, milo 14—15.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Zahtevajte povsod „TABOR“!

Vsi narodnozavedni Slovenci se snidejo danes v Malem Beogradu (v Rušah).

Brivnica „Union“ Glavni trg se priporoča. — Sprejme se tudi učenec. 968

Za malo rodbino se išče pridna, poštena služkinja ki zna nekaj kuhati. Samo one, katere na trajno službo reflektirajo naj se javijo v Cankarjevi ulici 33 Rišavi. 967

Inteligentna gospa želi vedeti gospodinjstvo pri starejšem gospodu ali pri boljši družini. Pisma pod „Gospodinjstvo“ na upravo Tabora. 969

Letovišče išče se za 12-letno deklico v okolici Maribora čez šolske počitnice. — Ponudbe pod „dobro plačilo“ na upravo Tabora. 971

Razprodaja čevljev!

Velika partija prvovrstnih čevljev za gospode, dame in otroke, kakor tudi sandalov, se bo razprodala po zelo reduciranih cenah!

KOSTA VUKASINOVIČ, Aleksandrova c. 13.

Telefon št. 137.

974

Telefon št. 137.

ZAHVALA

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom prebridke zgube našega iskrenoljubljenega soproga itd. gospoda

Franc-a Fischer-ja

izrekamo tem potom našo najpristranejšo zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo za krasne darovane vence, ter za mnogobrojno častno spremstvo na zadnji poti blagega pokojnika.

975

Globoko žalujoči ostali.

Otoman in pisalno mizo dobro ohranjeno, kupim.

Naslov v upravnistvu.

Mala oznanila

Mladega pomočnika, izurjenega v galanterijski stroki, z znanjem nemškega, slovenskega in srbskega jezika išče nova modna galanterija B. Veselinović & komp., Gosposka ulica 26. 958 2—1

Jetika! Strokovni zdravnik za pljučne bolezni dr. Pečnik ordinira s izjemo torka in petka v St. Jurju ob j. z. Kupujte tudi njegove tri knjige: Navodila, kako do zdravja priti, ozdraviti. 483

Prazne zaboje, v zelo dobrem stanju po izredno nizki ceni, prodaja Tobačna glavna zalog v Mariboru. 625 10 6

Brivnica Frana Novaka na Aleksandrovi cesti št. 22 se priporoča. 973

Proda se ceno posestvo ob stoječe iz stanovanjske hiše hlevom za živino, njivo in vrtom. Vprašati Težno št. 43 pri Mariboru. 978

Železna pralna miza se takoj prodaja. Svoboda Danjkova ulica 8, a. 970

Proda se: posestvo na Polje pri Mariboru, posestvo pri Poljčanah za K 120.000; dobro idoča trgovina s stanovanjem v Mariboru. Posredovalnica „Rapid“ Gosposka ul. 28. 973

Stoj in prečitaj! 10 boljših gospodov, (8 samcev in 2 vdovca), išče dobre meščanske hrane za opoldne in večer. Ponudbe pod: „Sedaj takoj!“ na upravnistvo lista. 972

Radi pomanjkanja prostora prodaja 2 lepi postelji z nočnimi omarami, trdi les, omare, mize stolice, omara za perilo umivalnik, železna postelja in drugo. Rotovski trg 8, I. nasl. 979

Stežniki se izdelujejo po meri. Radvanjska cesta 11. 962

Dober prodajalec

se sprejme v veliko manufakturno trgovino. Ponudbe poštni predal št. 2-1 59, Ljubljana. 952

SPRETNE POTNIKE

za dobro idoče in mnogo iskane artikle, zmožne srbohrvatskega jezika se sprejme. Predstaviti se treba v nedeljo med 5 in 7 uro v hotelu „Meran“, soba št. 14. 961

Jos. Martinc

Maribor 625

Galanterijska veletrgovina

KONCESIJONIRANA PROMETNA PISARNA „UNIVERSAL“ MARIBOR -- Aleksandrova cesta št. 28

Proda takoj hišo s prostim stanovanjem 600.000 K, hišo s kavarno, hišo z gostilno in lepim posestvom, restavracijo z 11 orali zemljišča, več hiš v mestu v najljepši legi, cena 200.000 K do 10.000.000 K, vinogradna posestva v bližini Maribora z lepimi gospodarskimi hišami ter veleposestvo z 8 poslopji.

Vile, hiše, veleposestva ter zemljišča vseh vrst kupite in prodate najugodnejše po

Konc. prometni pisarni „UNIVERSAL“, Maribor, Aleksandrova cesta 28

963

Naznanjava cenjenemu občinstvu, da sva si preskrbela večjo množino pristnega

976

Na debelo! I vrstnega dalmatinskega vina Na drobno!

katraga bodeva točila na drobno po K 36— liter v znani gostilni „Pri zlati hruški“, Frankopanova ulica št. 2

Za obilen obisk se priporoča Vinko: Tožela Planina

III. emisija delnic Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Izvršujoč sklep rednega občnega zbora delničarjev od dne 27. maja 1922, objavlja podpisani upravni svet

966

povišanje delniške glavnice od K 120.000.000.— (Din. 30.000.000.—)

na K 240.000.000.— (Din. 60.000.000.—)

z izdajo novih

nom. K 120.000.000.— (Din. 30.000.000.—) t. j. 300.000 kosov delnic po nom. K 400.— (Din. 100.—)

s pravico na dividendo za leto 1922.

Emisija novih delnic se bo provedla pod sledečimi pogoji:

1. Delničarji imajo pravico, da na vsako staro delnico optirajo po eno delnico III. emisije po tečaju K 640.— (Din. 160.—) plus 5% obresti od 1. januarja do 30. junija 1922. K 16.— (Din. 4.—) od kosa, plačljivo pri podpisu.

2. Z delnicami, ki jih stari delničarji ne bodo optirali, razpolaga upravni svet na ta način, da jih odstopi v prvi vrsti delničarjem, ki žele nadaljnjih delnic preko prvenstvene pravice, a potem tudi nedelnčarjem.

Cena neoptiranih delnic je določena na K 760.— (Din. 190.—) plus 5% obresti od 1. januarja do 30. junija 1922. K 19.— (475) za kos in se mora plačati ob priliki priglasa.

Kar bode podpisano in vplačano preko števila neoptiranih delnic, se bode repartiralo, a preostala položena vplačila se bodo vrnila.

3. Delničarji, ki hočejo izvršiti svojo pravico opcije, morajo predložiti svoje stare delnice v svrhu prežigosanja v času od 15. do 30. junija 1922 pri blagajnah:

a) Jadranske banke d. d. v Beogradu ali pri njenih podružnicah v Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Ercegovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Sibeniku in Zagrebu;

b) Jadranske banke d. d. v Trstu ali pri njenih podružnicah na Dunaju, Opatiji in Zadru;

c) Banke in štedionice za Primorje d. d. na Sušaku ali pri njenih podružnicah na Rijeki in v Bakru;

d) Frank Šakser State Bank, New-York;

e) Banco Jugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta-Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Isti zavodi sprejemajo tudi priglasa izven opcije.

4. Razlika med nominalno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic pripade po odbitku stroškov emisije rednemu rezervnemu fondu banke.

5. Delničar, ki ne bo v predpisanem roku priglasil prava opcije in izvršil vplačila, izgubi opsijsko pravico.

6. V svrhu zavarovanja III. emisije je osnovan poseben sindikat.

Član sindikata more postati po določenih pogojih vsak delničar, ki ima ali zastopa najmanj 1000 delnic.

Kdor želi pristopiti sindikatu, naj se obrne na Upravo sindikata pri Centralnem uradu Jadranske banke v Ljubljani, kjer se lahko podučí o podrobnih pogojih za pristop.

V Beogradu, dne 14. junija 1922.

Upravni svet Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Aktiva

Čista bilanca leta 1921.

Pasiva

Aktiva				Pasiva			
		Dinarji				Dinarji	
Blagajna:				Delniška glavnica		30.000.000	—
a) gotovina	22.792.073	62		Redni rezervni fond		15.000.000	—
b) žiro račun pri Narodni banki	6.100.695	58		Vloge:			
c) kuponi	9.133	77	28.901.902	a) na knjižice	63.430.998	41	
Valute			1.838.478	b) na tekočih računih	192.286.007	60	255.717.006
Menice			85.401.267				01
Devize			1.201.912	Upniki:			
Lastni vrednostni papirji			61.243.790	a) reeskompt pri Narodni banki	2.000.000	—	
Konzorcijski posli			1.591.939	b) ostali upniki	194.805.937	01	196.805.937
Dolžniki:				Garancije			19.203.889
a) denarni zavodi	74.304.156	03		Prehodne postavke			4.245.705
b) ostali dolžniki	245.649.896	71	319.954.052	Čisti dobiček leta 1921			4.522.986
Dolžniki za garancije			19.203.889				14
Nepremičnine			6.158.290				
Inventar			1				
			525.495.524				525.495.524
			35				35

Predsednik upravnega sveta:
Franjo Duboković l. r.

Primerjali s knjigami ter našli v redu:

NADZORSTVENI SVET:

Janko Jovan l. r.

Dr. Otokar Rybář l. r.

Ravnatelj:
C. Kamenarović l. r., član upravnega sveta.

Gustav Pirč l. r.

**Zahtevajte
povsod**

CHARTREUSE

tvrdke M. Druškovič in drug družba z o. z.
Maribor, Koroška cesta št. 39. . . . 918

Zadružna banka v Splitu, podružnica Maribor, sprejme dobro izvežbanega

blagajnika.

Nastop takoj. Prošnje, opremljene z dokazili o sposobnosti in zahtevkom plače je nasloviti na ravnateljstvo zavoda. 246 3-3

**Knjigovodjo
in
blagajnika**

z večletno prakso sprejme takoj Posojilnica v Rušah. Plača po dogovoru. Ponudbe ustno ali pismeno pri Posojilnici v Rušah. 950 3-2

Veliki vrtni koncert
v nedeljo 18. junija 1922 zvečer
na krasnem gostilniškem
vrtu

PRI GAMBRINU
VSTOPNINA PROSTA

Za mnogobrojno udeležbo se p. n. občinstvu priporočata

J. in A. Račič.

Korespondentinja

popolnoma večša slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme. — Začetna plača 3600 K. — Samo samostojne moči naj vpošljejo ponudbe na 938 3-3

Skladiščno i otpremniško d. d. Maribor, Aleksandrova cesta 61.

**Velika zaloga
pohištva!**

Če se hočeš poročiti in pohištvo si kupiti, lek Zelenki najpoprej v Solsko ulico poglej! Tamkaj spalnice ne šteje, od najboljših kvalitete tam so klubske garniture znane preko Drave, Mure, tamkaj so jedilne sobe, tam preproge in podobe in še vse, kar kdo želi, 1804 pri Zelenku se dobi

Ernest Zelenka

tapetar in sodno zapri-seženi strokovnjak
Maribor, Solska n. 5

Ne pozabi naročnino!

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge
Zaveso
Blago zapohištvo
Posteljno perje

Izvanredno nizke cene
v zalogi pohištva

Karol Preis

Maribor
Gospodarska ulica št. 30
Pirhanova bina.

Sveobdobje ogleda
Geniki brezplačno!

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA ZAGREB
podružnica MARIBOR, Gosposka ul. št. 24

Telefon ravnatelja 317

Telefon menjalnice 318

USTANOVLJENA LETA 1846

Delniška glavica K 200,000.000 — Rezervni zaklad K 130,000.000 —

VLOGE: K 2,500,000.000 —

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n/S, Celje, Crikvenica, Čakovec, Daruvar, Delnice, Djakovo, Gjurjevac, Ilok, Karlovac, Kraljevica, Križevci, Maribor, Mitrovica, Nova Gradiška, Ogulin, Osijek Gor. grad, Pakrac, Požega, Rijeka, Senj, Sisak, Skoplje, Subotica, Sušak, Sv. Ivan Zelina, Varaždin, Velika Gorica, Vinkovci, Virovitica, Vukovar, Zagreb Ilica 117, Zemun.

Ekspositure: Osijek Dol. grad, Vinica kod Varaždina.

Menjalnica: Zagreb, Ilica 5.

Prevzema vloge na vložne knjižice in na tekoče račune. Eskomptira menice in devize. Prevzema v inkaso tu- in inozemske menice. Izdaja 4 1/2 % založnice, koje imaju pupilarnost, varnost in jamčevno sposobnost. Izdaja uverenja čekov in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na podlagi akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta. Izvršuje borzne naloge vestno in kulantno.

Vzdržuje zvezo z vsemi prvorazrednimi bankami v Parizu, Londonu, Zürichu, Berlinu, Dunaju, Budimpešti, Bukarešti, Pragi i. t. d. ter v Ameriki.

Brzjavni naslov:

PRASTEDIONA

Širite povsod naš list!

Jadranska banka Beograd.

Delniška glavica: Din. 30,000.000. — Rezerva: Din. 15,000.000.

PODRUŽNICE:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzjave: JADRANSKA

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLAND STREET — NEW-YORK CITY.

**POZOR! Otvorila se je nova
GALANTERIJA**

B. VESELINOVIC & KOMP.
Maribor, Gosposka ul. 26. 1-2 965

Trgovina je vedno napolnjena z lepim in okusnim blagom, ter raznovrstno parfimerijo. — Cene najsolidnejše, konkurenca izključena.

Zaloga čevljev

lastnega izdelka

Dragotin Roglič, Koroška cesta 19, Maribor

komisijska zaloga pri Betki Lešnik, Gosposka ulica 14.